

Előfizetési ára:

Egész évre.....6.—
Fél évre.....3.—
Negyed évre.....1.50

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal
IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
minden hó 1. és 15-én.
SZERKESZTŐSÉG
A KIADÓHIVATAL
IV. kerület.
Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete,
a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata,
a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának
és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának
HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szállodások-, Vendéglősök- és Keresmarosok-
ipartársulata:

IV. kerület, Himzö-utca 1. szám

Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor-
és Sörmérők-Ipartársulata:
II. ker., Medve-utca, Fácán.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő

WAGNER JÓZSEF

IV. Kecskeméti-utca 5.

Bérmertellen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratokat nem adunk vissza.

»Budapesti Pinczér-Egylet»
IV., rostély-utca 1.

PAULITS JÓZSEF
közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3.

Vendéglősök IV-ik országos kongresszusa.

Nagyvárad, 1899. augusztus 29.

A magyar vendéglősök IV-ik országos kongresszusa ma zajlott le a nagyváradi »Zöldfa«-szállóda nagytermében, amelyet a kongresszus tagjai zsúfolásig megtöltöttek. Hogy a magyar vendéglősök testülete mily impozáns, összetartásuk mily szilárd, azt a mai kongresszus fényes sikere mindennél jobban igazolja. Az ország majd minden részéből összesereglett kartársak tömör összesege valóban oly lélekemelő látványt nyújtott, melyben csak ritkán van az embernek része.

Az a tudat, hogy mindnyájunknak egyazon érdekeink, egyazon szerelmek vannak, erősíti bennünket és egyszerre mind a jövőre nézve reménytel től el, hogy talán sokunknak mégis csak sikerülend kivívunk azt, amire egyikünk sem lehet egymagában képes: helyzetünk javítását. Az a komoly férfias hang pedig, mely az egész kongresszuson uralkodott, élénken illusztrálja, hogy vendéglősünk, kitűzött céljuk: jogos érdekük kivívása felé elszánt léptekkel, biztos önérettel haladnak.

*

A kongresszus lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A kongresszusra f. hó 28-án érkeztek meg a vendégek Budapestről és az ország többi városából. Budapestről a következő vendéglősök és az iparral összeköttetésben álló más vendégek érkeztek: Gelléri Mór, kir. tanácsos, az »Országiparegyesület« igazgatója, Gundel János, a végrehajtó-bizottság elnöke, Glüeck Frigyes, Kommer Ferenc, ifj. Kommer Antal, Kriszt Ferenc, Vincze Lajos, Lippert Lajos, Bokros Károly, Szerteczky Gáspár, Dr. Solti Ödön, Wirth Ferenc, Gyaki Mihály, Grünwald Mór, az »Artézia« r.-t. igazgatója, Páris Vilmos, Poppel Miklós ipartárs, Itkár, Fischer Miksa kereskedő, Eble Lajos, Salacz Nándor, Kasztel Mihály, Kamarás Mihály, Skoupil József, Pelzmann Ferenc, Simon Imre, Farkas Jenő kávé, Grósz Ödön ügynök, Schartner János, Wilburger Károly, Prindl Nándor és neje, Reinert Adolf, a »Törley«-cég képviselője, Weinberger Mihály, Kepes Nándor, a »Belatini« Braun A. cég képviselője; a napisajtó képviselőiben: Balassa Antal, a »Pesti Napló« és Löw Dezső az »Egyetértés« tudósítója, a szaksajtó részéről: dr. Solti Ödön, F. Kiss Lajos, Barta Béla, a »M. V. és K.« szerkesztői és Halász István, »A Vendéglős« segédszerkesztője.

A kongresszuson megjelent összes vendégek neveit közölni, nagy akadályokba ütközik, mint-hogy sokan nem is jelentkeztek a nagyváradi rendező-bizottságnál. Így tehát a nagyváradi napisajtó nyomán a megjelentek csak egy részéről adhatunk hírt a következőkben:

Az aradról: Garnek Gyula, Grüner Gyula, Grünwald Sándor, Huzó István, ifj. Kébely Ignác, Kmetykó János, Kovács István, Molnár Pál, Nagy Lajos, dr. Szilvássy László, Singer Henrik, Spitzer Mihály, Strifler József.

B. Csaba: Freyberger Márton, Salamon János. Beregszász: Schwarz Jakab. Bátor (Bereg) Mezői Mór. Csap: Garai Ignác.

Debreczen: dr. Benedek János, Hauer Bertalan, Vetéssy Mihály, Privatzer József, Glüeck A.,

Papp László, Kiss Adolf, Weisz Vilmos, Vetéssy Béla, Löködy Sándor, Kemény János, Márkus J. Esztergom: Schleifer Lajos, Porgesz Béla. Élesd: Tózsér József.

Kolozsvár: Faragó Ede, neje és leánya. Winkler Jakab, Süllő Gyula és neje, Simon József és neje, Fesl József és neje, Tauszig A. és neje. Komárom: Szarka Jenő, Babics György. Kassa: Seress Márton, Fritsche Vilmos, Sárosi Árpád.

Makó: Sonkovits János. Miskolc: Weisz Máttyás, ifj. Weisz Máttyás, Klein Sámuel.

N. Léta: Fülöp József. Székelyhid: Adám Gusztáv és neje. Szeged: Flor György, Hegyháta Sándor, Juranovits Ferenc és neje, Keth Károly, Priváry Pál, Rendev József.

Szombathely: Szauer Sándor, Vinghoff Sándor, Bors Viktor, Váradi Béla.

Szatmár: Bleyer Zsigmond, ifj. Bleyer Zsigmond, Pongrácz Lajos, Schwartz Miksa. Ujvidék: Szeffert Antal.

Az érkező vendégeket a vasuti állomáson Czeglédi Sándor ipartársulati elnök, Stern Hermann pinczérregyleti elnök és ifj. Rimler Károly városi főkapitány, Kriszta Sándor fogadó-bizottsági főkapitány, Kriszta Sándor fogadó-bizottsági elnökök, Hillinger Miksa szállásoló-bizottsági elnökök, Waldmann Lajos, Rendes Sándor pénztárnok, Szűts Dezső városi aljegyző, Videsits Gyula, Gottfried József, Pollák Gyula, Karner Gyula, Berger József, Lusztig Pál, Freifeld Mór, Zabolczky Hermann, Silbermann Ignác, Markovics József, Bayer Frigyes, Aranykövy József, és mások fogadták.

A vendégek zöme, előkön Gundel Jánossal, a végrehajtó-bizottság elnökével, Budapestről az esti gyorsvonattal érkeztek. Éljen riadal közt gördült be a vonat a peronra.

Az érkezőket ifj. Rimler Károly rendőrfőkapitány fogadta, üdvözölve őket, mint Nagyvárad város szívesen látott vendégeit. Azon kívánságának adva kifejezték, hogy az érkezők oly jó érezték magukat Nagyváradon, mint a mily őszinte örömmel őket a város közönsége fogadja.

Az érkezők nevében Gundel János végrehajtó-bizottsági elnök válaszolt szép szavakban mondva köszönetet a szíves fogadtatásért.

A vendégek aztán a várakozó fogatokba szállottak és lakásaikra hajtottak.

A város egyik díszfogatába, mely az impozáns menetet megnyitotta, Gundel János, Stern Hermann és Czeglédi Sándor ültek.

A kongresszus vendégei, lakásaikon, mely a m. k. honvéd-hadapród iskola pompás helyiségeiben, szállodákban és magánházaknál volt előre lefoglalva — átöltöztek és az ut potát lemosva, a »Zöldfa«-szállóda udvari helyiségében gyülekeztek össze ismerkedési estélyre, melyen mintegy 300 résztvevő volt jelen. Az estélyen, mely mindvégig pompásan sikerült, számos felköszöntő hangzott el.

Az első toasztot Czeglédi Sándor, a nagyváradi ipartestület elnök mondotta. Meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, mint egyik hazigazda. Stern Hermann, a nagyváradi pinczérregylet elnöke kijelenti, hogy szintén mint egyik hazigazda szól a szívesen látott vendégekhez. Üdvözli első sorban a fővárosi vendégeket, majd rátér a

mult évben Debreczenben lefolyt kongresszusra és üdvözli az onnan érkezett vendégeket, kik tavaly olyan szíves hazigazdái voltak vendégeiknek. Arra kéri a vendégeket, hogy ne felejték el, miszerint ezzel a nagyszabású kongresszussal együtt egy szerény egylet is ünnepeit üli, a Nagyváradi Pinczérregylet (éljenzés), mely huszonöt éves jubileumát üli. Kéri a vendégeket, gondoljanak erre is szeretettel. Elteti a szívesen látott vendégeket.

Gundel János, a Ferencz József-rend lovagja, a végrehajtó-bizottság elnöke szólott fel ezután általános várakozás közt. Az elnök előrebocsátotta lendülettel szavakkal, hogy nem úgy jöttek a vendégek Nagyváradra, mint valamilyen idegen városhá, hanem mintha haza mentek volna. Köszöni a szíves fogadtatást és elteti ifj. Rimler Károly főkapitányt, Czeglédi Sándort és Stern Hermann. Poharat a vendégszerető nagyváradi közönségre emeli általános tetszés közt.

Glüeck Frigyes, a Ferencz József-rend lovagja, közkívánatra szólal fel. Felemlíti tartalmas, szép beszédében, hogy a nagyváradiak milyen szívvel-lyesen hívták meg a kongresszust és elteti őket, mint a legszívesebben hazigazdákat.

Bokros Károly Gelléri Mórt, az országos iparegyesület elnökét elteti. Beszédében kifejti, hogy hajnalhasadását látja a magyar vendéglősiparnak.

Gelléri Mór, az országos iparegyesület elnöke, általánosan nyilvánuló kívánságra szólal fel. Szellemesen fejtegeti, hogy sohasem szokott beszédet mondani. Azonban ezuttal kivételt tett. Előre készítet egy beszédet, de azt a vasuton elvesztette. (Derűtlenség).

Ugy veszi észre, hogy Bokros Károly találta meg. (Zajos derűtlenség.)

Mert ő is azt akarja mondani, a mit Bokros mondott: hajnalhasadását látja a beszűletes vendéglős-iparnak. De úgy találja, hogy Bokros Károly nem tudta eléggé megtanulni a beszédet. Elejtette a logfontosabb passzusát. Nem emlékezett meg a vendéglős-ipar vezetőiről, kik nagy munkálkodást fejtettek ki az elérendő cél érdekében. Gundel Jánosra emeli poharát, a ki nagy munkálkodást fejtett ki mindenkor, hogy a vendéglős-ipar fellendüljön.

Dr. Benedek János (Debreczen) szellemes szavai befejeztével a nagyváradi hírlapírói kart és a magyar hírlapíródalom jelenlévő kiváló alakját, Gelléri Mórt elteti.

Gundel János is Gelléri Mórra emeli poharát.

Dr. Dési Géza magas szárnyalású beszédében köszönetet fejezi ki dr. Benedek Jánosnak, a ki oly melegen emlékezett meg a nagyváradi hírlapírókról. Kifejti, hogy a kongresszus fontos társadalmi missziót teljesít. Elteti Glüeck Frigyes, mint a magyar vendéglős-ipar lelkes előmunkását.

A banket során még számos toaszt hangzott el.

Az estély befejeztével a vendégek nagy része Stern Hermann pinczérregyleti elnök »Korona«-kávéházába vonult át, hol a Nagyváradon közbeszűlésben álló derek Stern bátyánk társadalmi missziót teljesít. Elteti Glüeck Frigyes, mint a magyar vendéglős-ipar lelkes előmunkását.

Föltétlen dicsérrel és a hála érzetével kell kiemelnünk e helyen, hogy a nagyváradiak oly

nagy szívélyességgel és oly barátságos módon fogadták vendégeiket, hogy azok a Nagyváradon töltött szép napokat bizonyára hosszú ideig tartják emlékeztükben. Az a páratlan előzékenység és rokonszeny, a melylyel irányunkban viselkedtek, alig irható le. Azt tapasztalni kell, hogy az ember fogalmat szerzhessen magának az igazi főispányos magyar vendégbarátságról, melyben Nagyvárad a vidék városai között a legelső helyek egyikét foglalja el. Czeglédy Sándor, az ipartársulat elnöke, Stern Hermann „bátyánk“ (nem tehetek róla, de ha ezt a pátriárkális kinézetű magyar embert képzeletben magam előtt látom, másképp nem emlékeztem meg róla), valamint ifj. Rimler Károly főkapitány, Sarkadi Ignácz, az ipartársulat vasszorgalmu, ambiciozus titkárával együtt, gárdájuk élén oly derék munkát végeztek, hogy mindnyájunk tisztelőjét és rokonszenyét az első pillanatra egy csapásra megnyerték. Óriási feladatot oldottak meg a százkara menő vendégek elhelyezésével, oly tapintatosan és előzékenyen, hogy fáradhatatlan működésük által előidézték jóletünk mindíg a legkellemesebb emlékeink között foglalt helyet.

A vidéki városok legfejlettebb sajtója, a városi hírlapírók derék gárdája, oly derekasán és előzékenyen viselkedett mozgalmunkkal szemben, hogy ezért a leghálásabb köszönet és elismerés illeti.

Augusztus hó 29-én, reggeli 8^{1/2} órakor Gundel János, a végrehajtó bizottság elnöke, a következő szövegben átadott és osztatlan figyelemmel hallgató beszéddel nyitotta meg a kongresszust:

Mélyen tisztelt Kongresszus!

Azt hiszem, iparomhoz való ragaszkodásomnak s annak felvirágzására irányuló (örökvesemének tulajdoníthatom) azt a kitüntetését, hogy a múlt esztendőben Debreczen városában tartott III. vendégülösök kongresszusa alkalmából szeretett szaktársaim nagybecsű bizalmukkal tisztelték meg, s a végrehajtó-bizottság elnökevé választották, így a IV. országos magyar vendégülös-kongresszus megnyitását teszik feladatommá.

A legnagyobb készséggel, igazi örömmel teljesítem a rém ruházott tisztséggel járó kötelességeket, mert eddigi tapasztalataimból merített meggyőződésem sugallja, hogy a legjelentektelenebbek látszó elhatározás is, sőt minden szó, mely itt a kongresszuson elhangzik, a magyar vendégülös-ipar érdekeit akarja szolgálni, tehát javára akar lenni, tökéletességét keresi annak az iparágak, melyet én Isten jóvoltából negyvenkét év óta szeretettel folytatok s melynek művelését és fejlesztését életem legszentebb feladatának tekintetem mindenkor.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

Mielőtt a tanácskozást szabaddá tenném, köszönetet mondom itt egybegyűlt kedves szaktársaimnak azért, hogy idejüketőlük által lehetővé tették a kongresszus megtartását és szíves engedelmeikkel kérem arra, hogy röviden megemlékzhessenem eddigi kongresszusainkról s rámutathassak a mai kongresszus irányára.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A vendégülös-ipar természetes fejlődését ma már megakadályozni nem, csak hátráltatni lehet. Magával hozza az iparág kényszerű fejlődését a mai előretört világra! Hatalmasan elősegíti a csodás közlekedés, melynek segítségével egyik világrészről a másikba járnak-kelenek az emberek.

A magyar vendégülös-ipar is a jelenkor rohamos haladásának hatása alatt fejlődött régi elmaradottságából

Budapestről Nagyváradra, vagyis a megbírságotl kirándulók.

— »A Vendégülös« kirándulók.

Rettentő forróság vala, midőn hétfőn, az elindulás kitűzött napján, idegesen bekebelezett ebéd után, megszkótt feketém mellőzésevel, egy helyi-eredetű konflis bűmületos lassúsággal vonatolt a keleti pályaudvar felé. Boldog emlékeztű, Nagyváradon »felejtett« óram 1 óra és 50 perczet mutatott, midőn egy jobb napokat látott vasúti hordár érhető előzékenységgel kapta le a bakról boldogult nagyvagyomány nagybátyjától rém szállott XIV. Lajos korabeli kizitáskamat, és én vilamos kocsiának normális gyorsaságával vágattam a penz-nyitó helyéle megváltása irányában. A zóna-óra azonban csak pont 1 órát mutatott, így tehát lekésésem miatti aggodalmam alaptalan volt. A zónaóra és boldogult magánóráim közti csekély 50 percznyi differenciát a főváros »leppontossabb-ora, a műgyegetmi okozta, mely a vakációban, midőn a technikusok valahol a vidéken üdülnek, nem tartja fontosnak a dolgot és nagy szerényen megelepszik egy ily kis késedelemmel.

Körültekintvén a nagy csarnokban, legelőször is Boór József bátyánkkal pillantottam meg, a ki Bokros Károly uralmát beszélgetett szokott gesztusaival. Lassan-lassan megkeresték a többi utasok is, köztük Gelléri Mór kir. tanácsos, Gundel János elnökünk, Glück Frigyes, Kommer Ferenc és még vagy huszonöt. A mint Sztalder ur vendégülöjében néhány pohár sörök elfogyasztásának okából letelepedtünk vala, Bokros ur melyen elszomorodott hangulatban jelentette ki,

ugyszólván hirtelen odáig, hogy a művelt államok hasonló iparával szemben az összehasonlítást bátran kiállja.

Nem is annyira iparunk elmaradottsága miatt gyülekezünk mi most már ily gyakran rendszeres tanácskozásra, mert — hála Istennek — büszkeségünket képezi az, hogy nagy küzdelmek árán is, hazánk viszonyaihoz képest, méltó helyre emeltük iparunkat, hanem gyülekezünk inkább azért, hogy megkeressük a módokat szeretett iparunk tökéletesítésére, hogy feljalduljunk ország világ előtt minden oly törekvés ellen, mely önző czélokkal és eszközökkel akar bennünket hátráltatni hazafiás munkánkban.

Mert a vendégülös-ipar emelése bazafias munka s a ki ezt nem hinné, az menjen külföldre jó példát látni azokba az államokba és városokba, melyekben — kevés vonzóerejük ellenére is — óriási idegenforgalmat, nyüzgős életet teremtett a kormány és hatóságok minden irányu támogatása mellett, az elképzelhető legtektelesebb színvonalra emelkedett szállodás- és vendégülös-ipar.

Sajnos, hogy mi épen azért gyülekezünk legelőször, hogy a kormány és a többi hatóságok által reánk rótt elviselhetlen közterhek könnyítését kieszaközölhesük, hogy a mi iparunk rovására menő visszaéléseket megakadályozhassuk, hogy a vendégülös ipar fejlődéséhez megkívántó törvényes biztosítékokat elnyerhessük.

Összes eddigi kongresszusainknak ezek voltak leginkább czélja, de — fájdalom — vajmi kevés sikert tudunk elérni. A magas kormányban sohasem volt meg a jóakarát iparunk iránt, Ujból és újból megtagadja még azt az intézkedést is, hogy iparunk a képesítéshez köthessék.

Egyedül a magas pénzügyi kormány engedett sokszor hozzá intézett kérelmünknek, megalkotván az állami italméresi jövedékről szóló új törvényt, melynek reánk vonatkozó értékét azonban csak a gyakorlati fogja kideríteni.

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A mai kongresszus czélja tehát, boldogulástunkhoz vezető segítő módokról és eszközökről gondoskodni, mert a sorsunk felől intézkedő új törvény gyakorlati hatását még nem ismerjük.

Vezérvavunk tehát az összetartás legyen!

Alkossuk meg az országos szövetéséget!

Terjeszszük a szakoktatást!

Pártoljuk az országos nyugdíjgyesületet!

Törekvésünkhöz Isten segítségét kérve, a kongresszust ezennel megnyitom!

Leikes eljenzés után dr. Solti Ödön jogtanácsos felolvassa az ügyrendet, melynek meghallgatása után Gundel János előterjesztést tesz a tisztikar megválasztására, nevezetesen elnökére vonatkozólag.

Mint egy személy, ugy felelt a kongresszus az előterjesztésre »Eljen Gundel« felkiáltással, mire elnök megköszönve a beléje helyezett bizalmat, kéri a kongresszust, hogy a többi tisztviselőket is válassza meg.

Erre egyhangulag, elnök ajánlatára, még a következő tisztviselőket választattak meg:

Társelnökök: Czeglédy Sándor (Nagyvárad), Glück Frigyes (Budapest), Nagy Lajos (Arad), Juránovits Ferenc (Szeged). Jegyzőkké: Poppel Miklós (Budapest), dr. Szilvássy László (Arad), dr. Benedek János (Debreczen), Sárossy Árpád (Kassa).

hogy a kereskedelemügyi miniszter által kiadott igazolványok eskais személyvonatokra érvényesek, minthogy pedig mi vendégülösök nem érünk rá, hogy bumliczagon tegyük meg az utat, jó lesz, ha ki-ki megváltja a snelliczura szóló biletét. Ó már meg is tette. Példáját többen követték, de voltunk vagy 15-en, a kik a mellett kardoskodtunk, hogy gyorsvonaton is igénybe vehetjük a kedvezményt és a penztoros kisasszony szó nélkül ki is adta a gyorsvonatra szóló 5 pengős III. oszt. biletakat. Ekkor valami balsejtemen fogott el, a mi teljesedésbe is ment. Daczára annak, hogy az állomasfőnök arról biztosított bennünket, hogy jeinyeink érvényesek, Rakosnál nagy haborúság ütött ki a »Vendégülösök Országos Kongresszusa« feliratú kocsiában. Pokrócz Adány ur, a hazai bortermelés fejlettségét, arculatan napnál világosabban bizonyító kalauz kijelentette, hogy személyenként 3 bükköt kell azoknak leszfólni, a kik III-ad osztályu jeggyel ohajjták Nagyvárad virányait erőben és egészében elerni.

Bokros Károly ur, ki előre megváltott gyorsvonati rendes jegyét szintén visszacsértelte, szörnyűképenvalómódon elkomorlyodott, de azért velünk együtt ő is kiszúrta a három bögöt. F. Kiss Lajos ur, ki legjobban agítált a kedvezmény jogosságára mellett, méla merengéssel legettette szeméit Keresztur-Kavicsbánya homokos vidékén, de hogy gondolatban a M. Á. V. igazgatóságát bizonyos szentekkel hozta eszmei kapcsolatba, az több mint valószínű. Habár az elégedetlenség baczillassa nagyban grasszált közöttünk ellentétben azokkal, akik nyugodt előkelőséggel adták át vörös-sávos zöld jegyeiket Pokrócz Adányának a likak beillesztése végett, mégis megnyugodtunk a sorsban és magukban csendesen áldottuk az illetékes köröket.

A megválasztott tisztikar helyét a kongresszus eljenzése között elfoglalta az ezen czélra felállított dízes emelvényen. (A kongresszus további eseményeit, a jegyzőkönyvön kívül, külön gyorsíró-iroda, dr. Adorján Emil tanár vezetésével alatt kísérte figyelemmel és jegyezte szóról-szóra.)

Gelléri Mór, királyi tanácsos, az országos iparegyesület igazgatója emelkedett fel ezután és feszült figyelem között mondotta szóról-szóra a következő beszédet:

Tisztelt Kongresszus!

Méltóztassanak megengedni, hogy mindenekelőtt hálás szívvel köszönjem meg azt a meleg megemlékezést, a melylyel az igen tisztelt Elnök ur rólam és azon egyesülettől, a melyet képviselni szerencsém van, megemlékezett. Igenis, a legnagyobb örömmel és készséggel képviseltette magát az Orsz. Iparegyesület ezen a kongresszuson és pedig ez ízben először csak azért, mert most először volt szerencsém meghívást nyerhetni; — örömmel és készséggel képviseltette magát azért, mert át van havta annak fontosságától, hogy minden ipartág képviselői szövetkezzenek saját bajaik feltárására és kívánalmak hathatós orvoslására. Az Orsz. Iparegyesület legnagyobb érdeklődéssel és figyelemmel kíséri azon határozatokat, melyeket Önök hozni fognak, és — habár ere mandátumom nincs — biztosíthatom a t. Kongresszust, hogy a hol az Országos Iparegyesület támogatását és közreműködését fogják igénybe venni, mindig a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésükre. (Eljenzés.) Ezért már most előre kérem az igen tisztelt Elnök urat és a tiszt. jegyzői kart, hogy a kongresszus jegyzőkönyvét és határozatait hozzákn hiteles alakban átenni sziveskedjenek, hogy e határozatok megvalósításában és kivitelében annál hathatósan nyultsunk segítségért.

Méltóztassanak megengedni, hogy ezen a helyen reflektálhassak egy tagnap felvetett kérdésre s hogy esetleg, ha szabad azt mint tapasztalt embernek tennem, oly irányt is adjak talán e kérdések, a mely azt szerencsésebb mederbe fogja terelni. (Halljunk! Halljunk!) A vendégülös-ipar sehol sincs képesítéshez köte, maga az ipartörvény csak azokat az iparokat köti képesítéshez, a melyek kézműszerűleg üzemelnek és csak hosszabb gyakorlat után sajátíthatók el. Tisztelem az ellenvéleményt, de ha jól sejttem, sem az ipartörvény szelleme, sem a miniszter ennek az iparágak képesítéshez kötését nem adhatja meg és azt hiszem nem is fogja kimondani a jövőben sem. De ha megadná, akkor sem volna benne semmi köszönet. Mert az nem megoldás, ha minden hivatalnak nyithatna vendégülöt, vagy minden pékmeszer szabóüzletet, ha egy ugynevezett üzletvezető tart.

Az ipartörvény világosan kimondja, hogy a vendégülös-ipar engedélyhez van kötve; első helyen is sorolja fel ezt az ipart az engedélyhez kötött iparok között és kötelességévé teszi a törvényhatóságoknak, hogy szabályrendeletben állapítsák meg azokat a feltételeket, a melyek mellett a személyes megbízhatóság alapján az engedély kiadni lehet és miután a következő szakaszban a hatósági ellenőrzés egyenesen ki van kötve, én azt hiszem, a legokosabb volna, ha az összes törvényhatóságok szabályrendeleteikbe feltétlenül kötnék ki, hogy ezentul igazolványt erre az iparra csak az kaphat, a ki ezt az ipart tanulta és ezt be is tudja igazolni. (Általános helyeslés és eljenzés.) Elhez nem kell törvény-módosítás és én azt óhajtánám, hogy bárcsak minden iparágánál a becsületes képesítés kérdését ilyen könnyen meg lehetne oldani. Még egyszer ajánlom indítványomat elfogadásra és szíves figyelemükbe. (Eljenzés!)

És most nem mint az Orsz. Iparegyesület képviselője,

Igen ám, de nem azért vasut a vasut, hogy meg ne piszkálja egy kissé azokat, akik a gőz hatalmas erejére bízzák halandó porhüvelytük további-tását, mert Pokrócz Adány ismét bejött a kocsiába és további 60 vasakat követelt tőlünk. Első felszólítására kereken megtagadtuk a bírság-fizetést, midőn azonban egy nyugodt magatartású férfi, Gőző Mártony vonatvezető ur, szintén befáradott hozzánk és logikai érvekkel bizonyította Poppel Miklós titkár urnak, hogy a 60 garajzart igen is be fogja vasalni rajtunk — mit tehetünk mást? — ezt is leszartuk, a többiek nagy gaudiumára, akik mégis csak jobban jártak, mert mi a 8 forintnyi távolsgat 60 kral drágábban fizettük meg. Fischer Miksa ki akart a vonatvezetővel 30 tojással. Kepes Nándor ellenben egy flakó Dominó-pezségben egyezni, de az egyezkedési kísérlet sikertelen maradt, ók is fizettek mint a köles. A »Fuss vagy fizess!« elv sem érvényesülhetett, mert a gyorsvonatról leugrni 60 vasnál költségesebb valami.

Poppel ur azonban nem hagyja ennyiben a dolgot, felelbezni fog és így legalább kilátásunk van rá, hogy talán már rövid egy év múlva visszakapjuk a bírságot, mert ami nem járja, az nem járja.

A közfelháborodás lassankint lecsillapodott és helyét nyugodt, de előkelő társalgásnak, valamint egy-egy parthie tarokknak és kalabérnek adta át. Hogy kik voltak a partnerek, azt elárulni tiltja ismert diszkrétión, annyi azonban tény, hogy a két parthie csak Nagyváradon ért véget, a kibiczek nagy gyönyörűséggel. Annyit azonban elárulhatok, hogy midőn Ujszászon azt kérdezte az állomasfőnök nagy hangon a kalauztól:

— A kocsiak rendben vannak?

hanem mintegy a közönség nevében is üdvözlöm Önöket, azon közönség nevében, a mely örömmel látja és tapasztalja, hogy a vendéglős ipar az utóbbi időkben az erőtlen és szakértő vezetés folytán mily nagy arányban fejlődött. A modern értelemben vett vendéglősiparhoz annyi tudás, szakismeret és tapasztalat kell, hogy mindnyájan az a legnagyobb figyelemmel kísérjék azon törekvést, mely ezen iparág képviselőinek állandó szövetségese és fejlesztésére irányul (Tetszés.)

Legvégül méltóztatassanak megengedni, hogy kibújjon a szeg a szákából és a magyar iparról szólhassak. Az egész országban mozgalom indult meg, a mely létező erővel tör előre és ez: a magyar ipar pártolásának ügye. E kongresszuson a legnagyobb fogyasztók vannak jelen. Volt idő, hála Istennek már elmúlt, a midőn szükség volt arra, hogy Önök a nemzetiégi vidékeken a magyarság terjesztői legyenek; ma arra vannak Önök hivatva, hogy a magyar ipart lelkesen istápolják. Ez a kérés jogosult és méltányos; mint igen jelentékeny fogyasztók, járjanak Önök elől jó példával a hazai ipar pártolásában és akkor iparunk, amely a fejlődés helyes útján van, még nagyobb mérvű felvirágzásnak fog indulni.

E kérésem teljesülésének reményében üdvözlöm még egyszer Önöket és az ég áldását kérem nemestörrekvésükre!

A beszéd befejezte után, melyet viharos tetszésnyilvánítások gyakran szakítottak félbe, Gundel János emelkedik fel és azon meggyőződését fejezte ki, hogy a kongresszus tagjai bizonyára örömmel hallották Gelléri Mór szavait, mert mint az Országos Iparügyiület igazgatójától, a legilletékesebb helyről jöttek azok. Meg van róla győződve, hogy Gelléri Mór szavai, melyek a magyar ipar pártolására — a külföldvel szemben vonatkoznak — a tagok sokáig nem fogják elfelejteni. (Helyeslés.)

Ezután a napirend értelmében Gundel János előterjesztette a végrehajtó-bizottság működéséről szóló jelentést,* amelyet a kongresszus feszült figyelemmel hallgat végig és egyhanguan tudomásul vesz.

Glück Frigyes társelnök elismerő szavakkal emlékszik meg Gundel elnök buzdó és önfeláldozó működéséről; indítványára a kongresszus egyhangulag köszönhető szavaz a végrehajtó-bizottság érdemű elnökének.

Glück Frigyes, a Budapesti Pinczer-Szakiskola felügyelő-bizottságának elnöke foglalja el most az előadói széket és a szakoktatás terjesztésének kérdésében a következő előterjesztést teszi:

Igen tisztelt Kongresszus!

Az 1898. év május havában Debreczenben megtartott orsz. vendéglős-kongresszuson a következő határozat hozott:

»Az orsz. vendéglős-kongresszus a szakirányú iparoktatás országos fejlesztése és megteremtése céljából megbizta a végrehajtó-bizottságot, hogy egy a közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi minisztériumokhoz feliratot intézzen, kérve a vendéglős-tanonezok szigorú nyilvántartását, szakirányú iskolák felállítását s a budapesti szakirányú iskola vezetésének szakirányú megbízását. — A tett munkálatokról a jövő kongresszuson jelentés tétessék.«

Ezen határozatból kifolyólag, van szerencsém a végrehajtó-bizottság nevében jelenteni, hogy a megbízás szerint mindkét minisztériumhoz a kérvények

* E jelentés lapunk legközelebbi számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

— Ha vannak, akkor contra, felelt rá egy ismert, humorral telt férfi és nyugodtan játszott tovább. A félkékben különben nagyon derült hangulat uralkodott, amit Kepes Nándor, a Belatini Braun A. czeg képviselője több füveg pezsegővel próbált fokozni. Ez hatott is.

Vidám tréfalkozás között érkezünk Tapió-Szeléig, ahol egy humoros vénúr ur egy másik urnak, aki először utazott e vidéken, kézzelfogható érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy az erdő, amelyet lát, nem erdő, hanem déliláb, a hazak pedig főlk-délilábok. Daczára a délutáni 5 órai időnek, az utóbbi ur beugrott, némely beavatott nem kis örömmel.

— Egyik kiváló humoristánk kórkorszakból származó, de már a feledés homályába merült és onnan ismét előrattolt viceineke halgatója innen is, túl is, a közderültséget a maximumra emelte, midőn beérkezünk Püspök-Ladány állomására.

Itt nagy meglepetés várt bennünket. A debreczeniek szálltak be hozzánk, kiknek körében tavaly oly jól éreztük magunkat. Hauer Bertalan és Dr. Benedek János poéta-ügyvéd vezetése alatt jöttek a derék magyar vendéglősök mintegy 12-en.

A debreczeniek érkezése új fordulatot adott a társalgásnak. A nagy örömben azt is elfeledtük, hogy többen közülünk majd hogy le nem maradtak a vonatról Szolnokon.

Püspök-Ladánytól Nagyváradig egy percznek tánt fel a menetelő. Midőn vonatonk legördült Biharország fővárosának peronjára, egtervő éljenzés fogadott bennünket. Amint kiszálltunk, majd hogy szíjjel nem léptek derék nagyváradai szak-társaink. Ifj. Rimler Károly főkapitány üdvözlő beszédére, érdemű elnökünk szép szavakkal válaszolt, majd átmentünk a szomszédos Weber-féle

előzetes bizottsági ülésen való tárgyalás után küldött-szerűleg be lettek nyujtva.

Minkelt kérévnyat annak idején hivatalos értesítőnkben kinyomattuk s közzétettük.

Többszöri sürgetésünk után 1898. július hó 26-án a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrtól 35.040. sz. a kaptunk értesítést. A kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltóságától eddig választ nem kaptunk.

Engedjék meg, hogy ezen ügyiratot az igen tisztelt kongresszusnak fölolvassam:

»Magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 35.040. sz.

A Debreczenben tartott magyar országos vendéglős III. kongresszus végrehajtó bizottsága nevében felterjesztett kérévnyre vonatkozólag közzétételről értesítem Tekintetességéket. Az 1884. évi XVII. törvényekben foglalt ipartörvény 59. §-a szerint tanonezok tartani minden önálló iparosnak, tehát képesítéshez nem kötött mesterséget üző iparosnak is szabad, a tanonezok felfogadása pedig a törvény 61. §-a szerint az elsőfokú iparhatóságnál írásbeli szerződés kötése mellett történik, természetes tehát, hogy a képesítéshez nem kötött mesterséget üző iparosok, s nevezetesen a szállodások, vendéglősök, kávéosok stb. tanonezok alkalmazásánál azok szüleivel vagy gyámjával az iparhatóság előtt színtes szerződést kötni tartoznak. Minthogy pedig a tanonezok nyilvántartása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a másodfokú iparhatóságokat már megjelölt eljárásra kötelezte és részemről is történt intézkedés aziránt, hogy a pinczer-tanonezok az iparos-tanonezok-iskolába való járásra utasításának, e tekintetben újabb intézkedésre ok fön nem forog. Ami a kongresszus azon kérését illeti, hogy oly községekben, a hol 30 pinczer-tanonez van, a budapesti pinczer szakirányú tanoneziskola mintájára rendeletileg kötelezessé az iskolafentartók hasonló szakirányú tanoneziskola szervezésére, ajánlatomra nem intézkedhetem kötelező rendelettel, miután az 1884. évi XVII. t. czikk 80 §-a világosan megszabja, hogy tanoneziskola felállítására, s ennek folyamánaként szakirányú iskola szervezésére a községek csak azon esetben kötelezhetőek, ha a tanonezok száma 50-re emelkedik. Mint-hogy azonban részemről is kiváló súlyt helyezek arra, hogy a pinczer-tanonezok elméleti kiképzése szakirányban történjék, s minthogy a serdülő ifjúság nevelésével és képzésével jelentékeny lendületet nyerhet társadalmunk egyik fontos tényezője, a vendéglős osztály: kiváló örömmel fog szolgálni, ha egyrésztől a végrehajtó-bizottság, másrésztől egyes vidéki jelentős városokban áldozatkész és ügybuzgó szállodások és vendéglősök a budapesti szállodás-ipartársulat áldozatkészégén felbuzdulva, hasonló módon igyekezni fognak önálló szakirányú tanoneziskolákat szervezni; a mely törekvéseiket készséggel támogatni fogom s a szükséges teendők és utasítások megadására Mártonffy Márton orsz. iparoktatási főigazgatót egyidejűleg felhívom. Végül értesítem Tekintetességéket, hogy azon esetben, ha a vidéken a szakirányú tanoneziskolák szervezése tényleg folyamatba lép, készséggel nyujtok a budapesti szakirányú tanoneziskola felügyelő bizottságának módot arra, hogy eddig szerzett tapasztalatait a vidéki iskolák szervezésében haszonnal értékesíthesse. Budapest, 1899. július hó 26. án. A miniszter helyett: Gömöri Oszkár, miniszteri tanácsos.«

Mélyen tisztelt Kongresszus! A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ezen értesítése egészen megfelel az ő magas szárnyalásu gondolkodásának, kiváltképen az ő Nagyméltósága azon intézkedése, hogy szakirányú iparoktatásunk országos fejlesztése élére oly férfit állított, mint Mártonffy Márton kir. tanácsos, szállodába, ahol Stern Hermann bátyánk és Czeglédy Sándor ipartársulati elnök ügyancsak megszenvetnek, amint lakásainkra dirigáltak szíjjel. Sarkadi titkár azt sem tudta, hogy mit tegyen előbb a nagy keveredésben, azonban vezetésük alatt az ügyes és tapintatos elszállásoló- és fogadó-bizottság alig 10 percz alatt lebonyolította a nagy fogalmat, hogy egy félóra multán áttöltözve, lakásainkról az ismerkedési estélyre hajlattunk.

A legtöbben közülünk a nagyváradai hadapród-iskolában laktunk, melynek kényelmesen berendezett helyiségeiben valóban nagyon jól éreztük magunkat. Budapest házy százados ur a legszívesebben fogadott bennünket és kényelmünkről a legkíválóbban gondoskodott. Mindannyian katona-tiszteknek képeltük magunkat, mert minden egyes vendéget egy ügyes honvédbakagyerek szolgált ki. Szóval úgy itt, mint a többi szállásokon fejedelmileg gondoskodtak rólunk.

A nagyváradiak valóban kitéltek magukért. Olyan jól éreztük magunkat, hogy az ünnepségek lezajlása után alig akartunk haza jönni. A nagyváradai pinczer-egylet zászlószentelője és díszbete a maga nemében páratlan volt. Az egész előkelő társadalom részt vett bennük; a gyönyörűen díszített asztalok mellett, melyek Hillinger Miksa és Kriszta Sándor kitűnő szakértelmét dícsérték, több mint 400 ember foglalt helyet. A kiszolgálás pedig valóban hámulatos, a fogások minden igényt felülmúlók voltak. Szóval, minden a legprecízebb, legjobb és legszebb volt.

Hosszu ideig nem fogjuk elfeledni a nagyváradiai vendégszeretetét, akik ebben felülmúltak önmagukat.

Don Esteban.

orsz. iparoktatási főigazgató ur, akinek eddigelő is nagy köszönettel tartozunk.

Az értesítés első pontja, mely szerint az 1884. évi XVII. t. czikkben foglalt ipartörvény 59. és 61. §§-ai szerint tanonezok felfogadása megengedhető és azoknak alkalmazásánál az iparhatóság előtt szerződés kötése kötelező, előttünk eddig is ismeretes és világos volt, de az ipartörvény végrehajtásával megbízott iparhatóság nem minden, és nem minden esetben volt a mi, és jelenleg a minisztérium által osztott nézetem, ezért ezen pont illymű elintézése ha nem is a képesítéshez való teljes kimondása, de mégis a jelenlegi helyzet precizizozását jelenti.

A tanonezok nyilvántartása tárgyában a miniszter ur újabb intézkedést nem tart szükségesnek; ebben egyelőre mi is megnyugsunk.

De igen lényeges az értesítés azon pontja, mely szerint az 1884. évi XVII. t. cz. 80. §-a szerint a községek szakirányú iskola szervezésére csak akkor kötelezhetőek, ha a tanonezok száma 50-re emelkedik.

Mélyen tisztelt Kongresszus! Mi annak idején azt kértük, hogy oly községekben, a hol 30 pinczer-tanonez van, létesíttessék szakirányú tanoneziskola. Meg vagyok győződve, hogy kevés erőmegfeszítésbe fog kerülni, hogy kimutathassuk azt, hogy az ország nagyobb városában mindenütt van 50 tanonez.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a fent említett ponthoz fűzött készséges támogatása és az országos iparoktatási főigazgató ur jóindulata reményeinket ezélnöz fogják vezetni.

Az értesítés utolsó pontjára áttérve, örömmel konstataáljuk, hogy a miniszter ur a budapesti szakirányú tanoneziskola felügyelő-bizottságának bevonására vonatkozó kérésünk teljesítését kílátába helyezte.

Mélyen tisztelt Kongresszus! Ezen bejelentés után Önöktől függ és az Önök kezébe van letéve iparunknak szakirányú iparoktatás útján való országos fejlesztése és megteremtése.

Szeretett hazánknak történelmi multjában lapozgatva, látjuk, hánszor villogott fel újból és újból az ország géniusza és ezen város falai közt már 1092-ben Szent László király legnagyobb hévvel és ihlettel tanakodott a felett, miképen lehessen meggátolni a rossz emberek igyekezetét és jókarba állítani a nemzet ügyeit; az ő beligazgatásának érdemeit fel kell ismerni, a midőn kimondotta: »Legyen a kormány bármí szigorú, de legyen igazságos és áldatni fog a nép által.«

Ezen fényes idő után Arany Jánossal szólva: »ujból besötétül a nap fénye« és a nép kiált, idézve Szent László szellemét: »Uram Isten és Szent László«, nehezen megmenekültünk a tatár és egyéb ellenségektől. Így jöttünk a jelenkor utolsó epochájához, 1848-49-hez.

Az utolsó 50 év fejlődése göröngyös talaj egyengetésében és egyéb nehéz kíltyégek rendezésében találta munkáját.

Most érkezett el azon idő, mely nem kevésbbé nehéz munkát ró hazánk minden egyes fiára. Itt az idő, most vagy soha, hol a nemzet minden egyes tagjától szigoruan megköveteli a haza, hogy minden lépése legyen meggondolt, minden tette legyen nemes és üdvös a haza fejlődése és fellendülése céljából. A kormány feladata pedig legyen, hogy minden hivatásnak, minden szükséges és igyekvő munkának érvényesülést szerezzen.

Mélyen tisztelt Kongresszus! Mi magyar vendéglősök kell hogy kivegyünk részünket a munkából. Tartsuk hazafias kötelezettségünknek, hogy első sorban magyarok legyünk és hős ne maradjunk vissza. Tanuljunk értelmességet és értsük meg egymást. Fejlesztjük értelmesen és céltudattal iparunkat, tanuljuk meg szeretni és tisztelni foglalkozásunkat, azon foglalkozást, mely nekünk kenyeret nyujt, és hogy ezt tehessük, alapsuk meg e mai napon és történelileg híres városban az országos szakirányú iparoktatási vendéglős-iskolákat. — Mondja ki határozatilag a mélyen tisztelt Kongresszus:

1. Hogy Ő Nagyméltóságát, Dr. Wlassics Gyula közoktatási miniszter urat szívből és hálással üdvözli, s ennek sürgönyileg ad kifejezést.
2. Az országos vendéglős IV-ik kongresszus végrehajtó bizottsága feljogosíttatik, az országos szakirányú iparoktatást szervezni.
3. Mondja ki a kongresszus, hogy a budapesti szakirányú tanoneziskola felügyelő-bizottsága a kongresszusi végrehajtó-bizottság által kibővíteni képezzen egy állandó országos szakirányú tanoneziskolai albizottságot félévi jelentéstétel kötelezettségével.
4. Bizassék meg ezen albizottság egyelőre Pozsony, Debreczen, Kassa, Nagyvárad, Szeged, Arad, Temesvár, Kolozsvár, Fehérvár és Szombathely városokban tanoneziskoláknak létesítését sürgetni és minden erőlyel végrehajtani.
5. Bizassék meg az albizottság, hogy a lefolyt kongresszusról a közoktatásügyi miniszternek jelentést tegyen és támogatását kérje.
6. Mondja ki a kongresszus, hogy ezen határozatokról a jövő kongresszuson a végrehajtó-bizottság tegyen jelentést.

Glück Frigyes mély figyelemmel hallgatott előterjesztését tudomásul venni kéri.

Hegyháti Sándor, majd Flóry Győző »lap-szerkesztő« Szegedről, ekkor egy kis zavart csináltak, melyet Bokros Karoly és dr. Szilvassy László simítottak el.

Az incidens után, melynek főoka az volt, hogy Hegyháti jogosultság nélkül akart indítványserző javaslato tenni,

Glück Frigyes emelkedik fel, röviden szól,

de sokat mond, amennyiben egy Nagyváradon felállítandó szakiskola céljaira 1000 koronát ajánl fel. (Hosszantartó zajos eljénzés és taps.)

A Kongresszus előadó javaslatát egyhanguan tudomásul veszi.

Gundel János elnök ezután az értekezlet tárgyalásait 15 percre felfüggeszti.

Szünet után az elnökség ismét elfoglalja helyét és Gundel János folytatja megnyitja a kongresszust.

Sarkadi Ignác, a nagyváradai ipartársulat titkára kér szót és azt a felvilágosítást adja, hogy Hegyháti nem indítványt akart tenni, hanem pusztán csak tudomására akarta hozni a kongresszusnak, hogy van az országban egy másik érdekeltég is, mely a szakoktatás kérdésével foglalkozik. A kongresszus ezt tudomásul veszi.

Következett Bokros Károlynak, az „Országos Vendéglős-Szövetség” szervezője tárgyában tett következő előadása:

Mélyen tisztelt Kongresszus!

A múlt év május havában Debreczenben tartott harmadik országos magyar vendéglős-kongresszus határozatilag kimondotta, hogy elfogadván a Stadler Károlynak még az 1885-iki első kongresszusunkon előterjesztet tervezetén alapuló proposíciót:

a kongresszuson képviselt s a még létező ipartársulatok bevonásával az Országos Magyar Vendéglős-Szövetséget életbe lépteti; a létesítés érdekében a központi igazgató-tanácsot megalakítja és annak tagjaivá Stadler Károly elnöklété alatt ötven tagot választ meg;

a központi igazgató-tanács végrehajtó-bizottsága tisztének elfogadására a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Kereszmások Ipartársulata a választmányát kéri fel;

a végrehajtó bizottságot teljeshatalommal s azon megbízással ruházta fel, hogy a vidéki ipartársulatok elnökeivel haladéktalanul lépjen érintkezésbe, és végre

hogy a szervezési költségeket a budapesti ipartársulat elegendő a többi társulat költsénszavatosságának biztosításával, s a hiteles kimutatásokból kitűnő kiadásokat negyedévenként részarányosan követeli be a szövetséget alkotó társulatoktól.

Tisztelt Uraim!

Restellem megvallani, a sok határozatnak egyetlen egy pontja sem nyert elintéztést! Miért?

Azon egyszerű okból fogva, mert mi csak itt tudunk ügyeink tárgyalásánál lánogni, innen kimenve, a lelkeseid helyét elfoglalja az örüsi közönység.

Hogy mire vonatkozott a debreczeni kongresszus által adott megbízás, azt hiszem, az itt csak röviden felsorolt határozatokból, melyeket annak idején kellő indokolással is elláttam, elegendő világosan kitűnő, valamint kitűnő az is, hogy az egy országos szövetségetnek létesítésére Stadler Károly tervezetének szellemében vonatkozhatott csak.

Most egy év múlva azért állok ismét Önök előtt, hogy a szövetség létesítése érdekében eddig kifejtett munkálkodásunkat vázoljam. Nagyon röviden fogom ezt tehetni, mert mint emlékszem, alig történt valami.

Mindenekelőtt előre kell bocsátanom, hogy midőn a debreczeni kongresszus alkalmából első ízben vállaltam magamra a szövetségi ügy előadóit tisztét, ezt azon tudatban tettem, mert éleltem éreztem a vendéglős-ipar érdekében kifejtendő egységes munkálkodásnak és jogvédelemnek hiányát.

Ma, midőn másodízben foglalkozom ezen ügyvel az Önök megtisztelő bizalma folytán, az országos szövetséget által kifejtendő munkálkodásnak már nemesak szükségét érzem egyedül, hanem — mert időközben még jobban megismertem amaz elviselhetlen súlyos anyagi viszonyokat, melyekkel kartársaink akarva nem akarva megküzdieni kénytelenek, ma már meggyőződésessé érlelődött bennem, — hogy ez az egyetlen út, a melyen haladva juthatunk el az egyedül biztos révbé.

Remegve és félve teszek eleget a Budapesti Vendéglős-Ipartársulat érdekében gazdag elnökönek, Gundel Jánosnak és a kongresszus igen tisztelt előkészítő bizottsága megtisztelő bizalmának, midőn e nehéz és 14 év óta húzódozó ügy előadói tisztét magamra vállalom, mert honnan vegyek én annyi tapasztalatot, mint a szövetség eszméjének első előharcosai, kik daczára annak, hogy minden ténykedésüket a közjónak szentelték, e közhasznú ügyet még sem vihették düllőre?

Uraim!

Ha Önök meggondolják, hogy minő terebélyes hárs lehetne ma már országos szövetségünk, ha annak létesítésében 1885-ben, tehát 14 évvel ezelőtt, Magyarország vendéglőse nemesak elvi hozzájárulással, hanem gyakorlati támogatással is segítették volna Stadler Károly akkori előadót, lehetetlen, hogy el ne tudják képzelni, ki ne tudják számítani, meg ne tudják becsülni ama rendkívüli előnyöket, melyeket a szövetség ezen idő alatt iparunknak hajthatott volna, — s ne tudják felfogni, hogy hány panasz nem hallatszott volna el vendéglősök ajkairól, kik nemesak nehéz anyagi gondokkal, hanem oly sokszor igaztalan jogsérelmekkel is kénytelenek megküzdieni.

Valóban! Oly nagy és nemes a szövetség eszméje, olyannyira nélkülözhetlen annak életfelépítéséhez, hogy arról írva, beszélvé, mindig azt kérdelem magamtól, hogy ha az eszme megteremtőinek, fáradságtalan buzgalmu előharcosainak remek tervüket nem sikerült

megvalósítani mit akarok én e két, valóban nagy emberünk helyén?

Semmi egyebet, mint az ő műveik folytatását, és ha Isten és Önök is úgy akarják és segítségemre lesznek, befejezését azon munkánknak, melynek eredménye egy oly intézmény lesz, mely a vendéglősök érdekei és jogai megvédését nem kéri, — hanem azokat követelni fogja, — s a mely hivatva lesz nemesak szegényebb sorsu kartársaink ügyét a sikeres munkálkodás által biztosítani, de örömmel fogja annak hasznát látni még a jobblétnek örvendő vendéglős is, mert a szövetség nem szigeteli el a vendéglősöket a társadalomtól, illetve az ipar más terén foglalkozó egyénektől, sőt ellenkezőleg, azokhoz közelebb viszi.

Bátran állíthatom tehát, hogy a szövetség megteremtése a praktikus eszmék diadalra jutását jelentené a vendéglősök számára, mert csak az Országos Szövetség által kifejtendő egységes munka fogja iparunknak megteremteti a jövőndő jobb kort, s nem az ezérféle huzatás.

Mert hiszen napról-napra tapasztaljuk, hogy a nemtelen verseny tönkre tesz, koldusbokra juttat bennünket, és helyzetünket már-már elviselhetlenné teszi. Nem frázisok ezek, t. Kongresszus, de szomorú tények.

Ne a rossz jelent szídjuk tehát örökké, hanem a még rosszabb jövő ellen biztosítsuk magunkat és mieinket. Ez a biztosítás elsősorban a nyugdíj-egylethe való belépés szükségessége, azután pedig a szövetségi eszme támogatása.

Fájdalom, így kell védekeznünk, ha életünket nem akarjuk valamely szegények-házában befejezni. Ugye gondolatnak is irtoztató?

De mégis így van. Nem akarok senkit helyzetünk miatt okolni! Tudom, hogy Magyarországi közgazdasági, valamint pénzügyi viszonyai elviselhetlenek, sőt elsomorított, daczára annak, hogy valamennyire a felsőigazított adók alatt nyögünk, melyeket elviselni immár nem leszünk sokáig képesek!

Igaz az is, hogy agrikulatális állam vagyunk s ki tehet róla, hogy az ország terményei a sok vasúti hálózat miatt ma már nem bírják a világpiacozt az a pozíciót megtartani, a melyet évtizedeken át uraltak, és ezalatt a mi iparunk is szenved.

Csak nagyon is természetes és következetes politika volna az ország élén álló egyénekétől, ha most egy kis gondot fordítanának a kongresszusunk napirendjén levő borászati ügyeketük ügyére, valamint sörgyári iparunkra, melyek a vendéglős-iparral szoros összefüggésben vannak, miként a vendéglősökkel magukkal is. Utóbbiak intező köröként által teljesen elhanyagolva vannak, pedig szorgalmunk gyümölcsésének nagy része az állam pénzteráza vándorol.

Mi nem lehetünk tehát szívtelenek, hiszen mindenki emlékszik a debreczeni napokra, a melyeken vendéglősöknek nagylelkűsége határtalan volt. Nem! A magyar vendéglősök egy része csak közönység. Fájdalom, e közönység megöli a legszebb reményeket, amelyeket nemesak táplálunk, hanem megvalósítanunk is kellene.

Tegyük le tehát ezen hozzáunk nem illő munkátlan-ságot, nemtörődömséget, iratkozzunk be tömegesen az Országos Vendéglős-Szövetségbe, hiszen egy-két forint egy évre szót sem érdemel, és mégis százaknak használnuk vele. Mert ha az országos szövetség eszméje is csak annyi állandó pártfogásban fog részesülni, mint a nyugdíj-egylest, úgy jobb, ha örökre vagy legalább hosszú időre lemondunk arról, hogy viszonyosságunk az emberek más osztályával szabályozza lesz! Maradunk a régiék, a megvetett, csak szavazáskor értékes numerusok! Pedig a társadalomban elfoglalt állásunk egyébre is jogosít. Vagy csak akkor akarunk érvényesülni, mikor az adó és egyéb közterhek viselésére van jogunk?

Nem hiszem, de önk se higgyék! A magyar vendéglősnek be kell bizonyítania, hogy ellent tud állani az őt féltelőni akaró kéznek. Öntudatra kell ébrednünk és el kell foglalnunk ama helyet, a melyet nekünk nemesak állampolgári, de egyéni állásunk is biztosít.

De mindezekhez erős akarat, és nem gyenge vélemény szükségessé!

Azért reményem, hogy az eddigi szellemmel szakítottunk és jogainkat az Országos Szövetség által érvényesíteni fogjuk!

Hogy minő feladat vár az országos szövetségre, annak megvalósulása esetén röviden lesz szerencsém elmondani. Már maga ez a szó »szövetség« magában hordja a közös és egyöntetű munkálkodás fogalmát, a mely nem tűr kapkodást, hanem egységes és maradóan becsü egész munkát követel. A vidéki ipartársulatok úgy mint most vannak, megmaradának és mint társulat lépnek az ország szívében, Budapesten székelő szövetségbe, melynek mintegy vidéki expozitúráit képeznek.

Ha például Kolozsvár, vagy mondjunk N-Váradnak lokális sérelmekkel kell megküzdieni, értesítik a központot, mely szakértőket küld, megvizsgálja ügyüket és illetékes helyen minden jogok befolyást érvényesít, hogy a két város vendéglősei jogaikba visszahelyeztessenek. Esetleg egy hivatalos lap alapítása is tervbe vehető, melyben egy kivánalmainkat, valamint sérelmeinket elmondhatnók. Ha országos kérdéssről, vagyis az egész kart érdeklő ügyről lézen szót, úgy a szövetség mint egy ember sorompója lép és megvédi veszélyeztetett jogait. Szóval sok, igen sok kérdés van, a melyek megoldásánál vendéglősöknek, mint szövetségi tagoknak hatalmas tevékenység lehetne kifejtieni, de így nem történik semmi!

Létünkön vonatkozó igen fontos intézkedéseket teszünk napról-napra, a nélkül, hogy megkérdetnénk, holott ha összetartanánk, bennünket is meg kellene

hallgatni. De széjjel huzunk, hát egyszerűen tudomást sem vesznek rólunk!

Nem ígylem a munkásnép helyzetét sem, noha vannak előlék politikuskok, a kik — megengedem csak sportból — védelmére kelnek. De ki védjen hát meg bennünket? Nincs senki. Avagy el tudnak Önök képzelni olyan képviselőt vagy minisztert, a ki iparunk védelmére csak egy szót is merne avagy akarva ejteni?

Én, m. t. Kongresszus, ilyen nem ismerek. S miért van ez így? Azért, mert udvariasságunkat alázatosságunknak, előzékenységünköt pedig meghunyászkodásunk veszik.

A törvényhozás különösen a munkás-osztályra most nagyobb gondot kezd fordítani, de miért? Azért, m. t. Kongresszus, mert a munkásnép mozog. Már nem igen kéri — hanem belátván emberi voltát — hát követeli jogait, s ebből a jogkövetelésből odadobja magát a szociálistizmusnak ugyannyira, hogy gondot ad az államkormányának, Ezért aztán nyakra-főre készülnek a munkást védő törvényjavaslatoz.

Kérdem, hallottak-e önk arról valamit, hogy pinczéroink, a kik 50.000-én vannak az országban, csak egyetlen egyszer is elragadtatták volna magukat oly kérdések feszegetésére, a melyek az államrenddel ellentellenek. Nem! Megérdemelnek tehát ők is, hogy velük és ügyeikkel valamivel többet foglalkozzanak. Látszik tehát ebből is, hogy csak mi állunk védtelenül, nekünk csak kötelességeink vannak, jogaink azonban nincsenek. Kívételt képeznek a választások.

Mindezek eszembé juttatták, hogy a világ összes parlamentjeiben találunk vendéglős képviselőket, csak a mi törvényhozásunk látszik fájni egy vendéglős-kollega megjelenésétől a házbán. Hát minek hivatoznak az ország nagy szónokai az angol, a német, a francia parlamentekre, ha nem akarják ezek példáját követni? Megmondom ezt is. Előítéletből, a melyet a hagyományos vaskalap takar el. De nem úgy, hogy ne látnánk, mi történik alatta?

Midőn tehát egy oly böles és nagy férfiú ül a kormány elnöki székben, mint Széll Kálmán, a kinek három szöböl álló programját ma már minden jó magyar tudja, mi is osztozkodni akarunk nagy nemzeti munkájában, helyet kérünk a magyar törvényhozásban!

Ha nincs, a ki bennünket és érdekeinköt megvédi — majd megvédjük magunkat.

Megköszönve szives türelmüket, arra kérem a Gondviselőt, vajha sikerült volna nekem, e kongresszus legigénytelenebb tagjának, Önöket meggyőzni arról, hogy a szövetség megalakítása elmulasztatlan kötelességeink első pontját képezi és higgyék el, a jelenlegi és jelenlevő generáció boldognak érezheti magát, ha ő teszi le egy boldogabb jövő alapkövét.

Az elmondottak alapján van szerencsém a következő határozati javaslatot a m. t. Kongresszus elé terjesztieni:

»A N-Váradra összehívott kongresszus egy tizennyelc tagból álló feltartó bizottságot választ, mely kebeléből egy elnököt, egy alelnököt, egy jegyzőt állít ügyei élére, 6 hónapon belül átvizsgálja a Stadler-Glück-féle tervezetet és megalakítja a szövetséget. Ezen feltartó-bizottság teljeshatalmu rendelkezési jogot és mandátumot kap arra, hogy az általa megállapítandó befizetéseket egy bankba utalványozathatja s megethet minden intézkedést arra, hogy a jövő évben tartandó vendéglős-kongresszussal egyidejűleg a szövetség első közgyűlése megtartható legyen.«

A nagy érdeklődéssel hallgatott javaslat befejezése után Gundel János ismerteti amaz okokat, melyek a javaslat megvalósítását szükségessé teszik. Kéri a javaslat elfogadását.

Dr. Szilvássy László (Arad) az előterjesztéssel szemben a következőket megokolja: alakíttassék egy 3 tagból álló bizottság a javaslat átvizsgálására. Tagjai legyenek: Glück Frigyes, Stadler Károly, és Bokros Károly.

A javaslat minden ipartársulathoz megküldendő és az azok által teendő nyilatkozatokat, módosításokat vegyük figyelembe és végleg állapítsa meg a tervezetet, alapszabályzatot.

Gundel János dr. Szilvássy javaslatához azt fűzi hozzá, hogy a végrehajtó-bizottság volna megbízandó a készitendő alapszabályok felülvizsgálására.

Bokros Károly azt fejtegeti, hogy azért ajánlott tizennyelc tagot, hogy a vidéki vendéglősök se legyenek kizárva a bizottságból.

Glück Frigyes társelnök (Budapest) erős érvekkel támogatja Bokros indítványát.

Nagy Lajos társelnök (Arad) szintén azokat az érveket fejtegeti, melyek Bokros indítványának elfogadását kívánatosá teszik.

Dr. Szilvássy arról értesülően időközben, hogy az alapszabályok már készen vannak, indítványát oda módosítja, hogy a végrehajtó-bizottság teljesítse a 18 tagu bizottság teendőit.

Gundel János is celszerűnek találja a kérdés ilyenképen történendő megoldását.

A kongresszus tagjainak nagy többsége Bokros javaslatát fogadja el, a bizottságot a következő tagokból állította össze:

Budapestiek: Gundel János, Glück Frigyes, Stadler Károly, Bokros Károly, Kommer Ferenc, Prindl Nándor, Förster Konrad, dr. Solli Ödön, Barta Béla, Burger Károly, Sverteczky Gáspár, Sprung József. Vidékiek: Nagy Gábor, Hauer Bertalan, Stern József, Palugyai József, Seress Márton, Juranovits Ferenc.

A napirend következő pontja értelmében Schleiffer Lajos (Esztergom) terjeszti elő javaslatát *) a földművelésügyi miniszter protokolltusa alatt létesítendő borértékesítő-szövetkezetek ellen elfoglalandó álláspont tárgyában.

Gundel János elnök ismerteti, hogy milyen stádiumban van jelenleg ez ügy, felolvassa, felvilágosítástul, a földművelésügyi miniszternek e tárgyban hozzá érkezett leíratát, mely a következő:

„Folyó évi augusztus hó 4-én kelt felterjesztésére értesitem a t. Elnök urat, hogy a hazai vendéglősök által f. évi augusztus hó 29-én Nagyváradon tartandó kongresszusra Kosinszky Viktor, vinczellőr-iskolai igazgatót küldtem ki.

Habár nem vagyok tájékozva az iránt, hogy az említett kongresszus milyen szempontból fog a pince-szövetkezetek kérdésével foglalkozni, esetleges félreértések kikerülése végett megkívánom jelezni, hogy téves uton haladnak azok, akik a pince-szövetkezetek létesítésére irányuló mozgalmat úgy fogják fel, mintha az akár a reális bor-kereskedők, akár a tisztességes vendéglősök ellen irányulna.

Ellenkezőleg, a pince-szövetkezetek létesítése — nézetem szerint — a vendéglősökre nézve kétségkívül csak előnyös lehet, mert ez által olyan beszerzési források fognak számunkra megnyílni, ahonnan okserüen kezel, egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket megnyugvással szerezhetnek be, s ennek az előnye a vendéglősökre nézve is kétségbevonhatatlan, azzal a jelenlegi állapottal szemben, amely miatt az utóbbi időben éppen maguk a vendéglősök panaszkodtak, hogy a bort kis mennyiségekben a sok kistermelőtől külön-külön kell beszerezniük és eselleg saját megnyugtatót kévtett, külön-külön kell gyvelemezniük.

Budapest, 1899. évi augusztus hó 17-én.

Darányi s. k. 4

Miután dr. Solti Ödön a földművelésügyi miniszter leíratát felolvasta, Gundel János azt indítványozza, hogy a kongresszus mondjon közösznetet Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek leíratában, melylyel az ügy iránt érdeklődőket megnyugtatta.

Nagy Lajos társelnök úgy találja, hogy az előterjesztés és az elnök szavai közt ellentét van.

Gundel János azt fejegeti, hogy ellentétről szó sem lehet, ő csak hozzáfűzni kívánja előterjesztését a javaslathoz.

Weisz Mátyas (Miskolc) azt a sérelmet terjeszti elő, hogy a törvény oltalma alatt trafikokban bort árulnak.

Kovacs Lajos (Pozsony) ebben a tárgyban történt előterjesztése után a kongresszus tagjai elfogadták Schleiffer előterjesztését, azzal a kiegészítéssel, melyet Gundel elnök fűzött hozzá.

Hauer Bertalan ezután a záróra és rendőri díjak szabályozása, illetve megszüntetése tárgyában terjeszti elő szépen kidolgozott javaslatát,**) melyet a kongresszus a szónokot megéljenzve, egyhanguan magáévá tesz.

Klein Sámuel (Miskolc) a fogyasztási pótdókra vonatkozó javaslatát terjesztette elő, kimutatva, a vendéglősöket ilyen módon ért sérelmeket. A kongresszus magáévá tette az előterjesztést.

Gundel János felszólította a kongresszus tagjait, válaszozzák meg a határozatait végrehajtó bizottságot, a mi meg is történt. A kongresszus tagjai lettek egyhangu választás alapján:

Elnök: Gundel János.

Bizottsági tagok Budapestről: id. Kammer Ernő, Wirth Ferencz, Glück Frigyes, Kommer F., Stadler Károly, Koch József, Förster Konrad, Prindl Nándor, Mehrling Rezső, Blaschka István, Bokros Károly, Nesek Ignác, Sperl Flóris, Petz Károly, Sprung József, Sverteczky Gáspár, Burger Károly, Poppel Miklós, dr. Solti Ödön.

Szegedről: Priváry Pál, Juranovits F.

Debreczen: Dr. Benedek János, Hauer Bertalan.

Kassa: Schalkházy Lipót, Seress Márton, Sárosi Árpád.

Esztergom: Schleiffer Lajos
Nagyvárad: Stern Hermann, dr. Dési Géza,
Kecskemét: Körnöczy József.

Arad: Nagy Lajos, Huzó István, dr. Szilvássy László.

Komárom: Boor József.

Miskolc: Weisz Mátyas.

Szombathely: Varady Sándor.

Pozsony: Palugyai József, Chovancsák L.

Temesvár: Viczenetz Márton.

A kongresszus elhatározta továbbá, hogy jövő évi közgyűlését Aradon tartja meg.

Ezzel befejezést nyertek a kongresszus teendői és Gundel János elnök berekesztette az értekezletet. Szép szavakkal bucsuzott a kongresszus tagjaitól, azon reményének adva kifejezést, hogy a jövő évben többmagukkal üdvözölheti őket Aradon.

Schleiffer Lajos (Esztergom) kifejti, hogy meg van arról győződve, miszerint a kongresszus tagjainak érzelmet tolmácsolja, midőn azt ajánlja:

*) E javaslatot lapunk jövő számában részletesen közölni fogjuk.

** E javaslatot lapunk jövő számában hozzuk.

fejjeze ki a kongresszus hálás elismerését Gundel János iránt, aki törlhetetlen buzgóssággal, lankadatlan munkaerővel dolgozik a kitűzött célok elérésében.

Hosszantartó zajos éljenzés követte e szavakat, kifejezésül a kongresszusnak Gundel János iránt táplált érzelmeinek, amivel az értekezlet véget ért.

A „Szállodások, Vendéglősök, Kávésök, Pinczerek és Kávésészek Országos Nyugdíjgyesületének II. évi rendes közgyűlése.

A magyar vendéglősipar e legfontosabb intézményének, mely egyik legnagyobb jelentőségű és a legnemesebb czélu vívmánya az ipar vezető férflainak, augusztus hó 29-én délután 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlést a nagyvárad-i »Zöldfa«-szálló nagyertermében, a IV. országos vendéglős-kongresszussal kapcsolatban. A közgyűlés jegyzőkönyvét lapunk legközelebbi számában közöljük. A közgyűlés lefolyását a következőkben ismertetjük:

Bokros Károly alelnök örömmel üdvözlí a megjelent tagokat, kéri őket, hogy higgadtan és a kellő mérséklettel tanácsokozzanak. Kijelenti, hogy a nyugdíjintézet ügye a legjobb áll, tagjainak száma folyton szaporodik és dacára a rosszakaratu, szóbeli és sajtó utján történő híreszteléseknek, az országos nyugdíjintézet tántoríthatatlanul, nemes önbizalommal és semmi akadálytól sem riadva vissza — halad humánus czéljának megvalósítása felé. Kitérővel működik és a megkezdett útról nem tér le.

Ezek után a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki. Bokros Károly alelnök zajos éljenzéssel kísért megnyitó beszéde után dr. Solti Ödön nyugdíjgyesületi jogtanácsos osztatlan figyelem mellett terjeszti elő az igazgatóság évi jelentését, melyet az idő rövidsége miatt lapunk legközelebb megjelent számában fogunk egész terjedelmében a közgyűlési jegyzőkönyv keretén belül közölni. Az igazgatóság évi jelentése részletesen számol be az egyesület múlt évi működéséről, ismerteti az egyesület vagyoni állapotát, beszámol a vidéki választmányok szorgalmas működéséről. Felhívja végül jogtanácsos a közgyűlés tagjait, hogy pártolják, istáplálják ez egyesületet, melynek társadalmi jelentősége, nemes czélja mindnyájunk előtt ismeretes.

A közgyűlés viharos éljenzéssel veszi tudomásul az évi jelentést.

François Lajos felügyelő-bizottsági tag ezután, a napirend következő pontja értelmében, előterjeszti a felügyelő-bizottság jelentését, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vesz és a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadja. A felügyelő-bizottság jelentését szintén legközelebb hozzuk.

Dr. Solti Ödön jogtanácsos ezután előterjeszti a jövő évi költségvetést, amit a közgyűlés, Bokros Károly alelnök ajánlatára, határozatilag egyhanguan elfogad.

Dr. Solti Ödön a napirend 5-ik pontja értelmében felolvassa az aipaszabályok módosítására vonatkozó előterjesztést, mely szerint az igazgatóság az alapszabályok némely §-ait a szükséghez képest módosítani javasolja.

Farkas Jenő, a budapesti választmány tagja, hozzászól e kérdéshez, mire dr. Solti jogtanácsos érdemben válaszol.

Ezután a közgyűlés a javaslatot egyhanguan elfogadja.

Bokros Károly alelnök ezek után a napirend következő pontjánál sa nálatla jelenti be, hogy azok, akik a nyugdíjgyesület eszméjét megpendítették, ninescen jelen. Minthogy a nyugdíjintézet elnöke a mult év folyamán lemondott, új elnök választása szükséges. Kéri a közgyűlést, a választás megejtésére.

A közgyűlés közfelkiáltással és zajos éljenzés közt **Bokros Károlyt** elnökké választja meg.

Bokros Károly elnök keresetlen, de szívből jövő őszinte szavakkal köszöni meg a belé helyezett bizalom e spontán megnyilatkozását. Igeri, hogy minden erejével, tudásával és jóakarattal igyekszik fog a nyugdíjintézet élén hivatásának a legteljesebb mértékben megfelelni, a nemes czél elérése érdekében mindenkor közreműködni és az eszmét diadalra segíteni. »Amíg egy jó kabátja lesz, azt meg fogja osztani Magyarorszáig vendéglőséivel és pinczereivel.«

Elnök e befejező szavait leirhatatlan éljenzés és taps kísérte.

Bokros Károly elnökké választása folytán megüresedett alelnöki tisztre, dr. Solti Ödön jogtanácsos ajánlatára, a közgyűlés Kommer Ferenczet, az igazgatóság egyik legbuzgóbb tagját közfelkiáltással alelnökké választja meg.

Kommer Ferencz néhány szóval megköszöni a kitüntetés és kijelenti, hogy mint alelnök minden törekvésével a nyugdíjintézet felvirágoztatására fog törekedni.

A közgyűlés folytatólag Burger Károlyt, a

budapesti »Hungária«-nagyszálloda részvénytársaság igazgatóját és Berger Leó budapesti kávést egyhangulag és közfelkiáltással igazgatóságilag tagokká választja meg.

A napirend folytatólag pontjánál, a jövő évi közgyűlés helyének meghatározása tárgyában, a közgyűlés elhatározza, miszerint tekintettel arra, hogy a jövő évi vendéglős-kongresszus Aradon tartatik meg, a nyugdíjgyesület is Aradon tartja meg a jövő évi III. rendes közgyűlést, a kongresszussal kapcsolatban.

Dr. Solti Ödön, Stern Hermann, a kassai Választmány, Seress Márton kassai vendéglős, Rendes Szidor nagyvárad-i kávé és többeknek lapunk jövő számában közzendő indítványainak letárgyalása után elnök bejelenti, hogy a nyugdíjgyesület részére François Lajos promontori pezsgógyáros, felügyelő-bizottsági tag **2000 (kétezer) koronát**, Reiner Adolf, a Törley-czég képviselője **1000 koronát**, Törley József pezsgógyáros táviratilag **5000 (ötezer) koronát** és a kőbányai Polgári serfőző **500 (ötszáz) koronát** ajánlott fel évenkénti arányos részletekben való folyósításra.

A közgyűlés éljenzéssel és tapsal megjelenti ki elismerését és köszönetét a nemes adományozók iránt.

Gundel János ipartársulati elnök köszönetet szava a nyugdíjintézet vezetőségének, hatóság és mély érzelme szavakkal méltatja a vezetőség buzgó működését. Szavait háromszoros »eljen«-nel fejezi be.

Bokros Károly elnök köszönő szavai után a közgyűlés 5 óra 50 perczkor véget ért.

* * *

A szép rendben lefolyt közgyűlés, valamint az az egyértelmű lelkesedés, melylyel az intézet minden tagja a nyugdíj eszméje és a kitűzött célok megvalósítása iránt viseltetik, csak megérsítí azt a régen hangzotlatott meggyőződésünket, hogy dacára egyes szóbeli és sajtó utján elkövetett áskálódásainak és rosszakaratu rágalmainak, az országos nyugdíjgyesület hivatása magaslatán áll, vezetése jó kezében van.

Mindenkinek erkölcsi kötelessége saját és hozzátartozói érdekében, a nyugdíjgyesület köteleibe lépni.

Tudósításunk, mely a lap zárta miatt ily hiányos, lapunk legközelebbi számában teljesen ki fog egészítetteti.

Tekintettel arra, hogy lapunk pontos megjelenése érdekében áll, a legjobb akarattal mellett sem hozhattunk a nagyvárad-i közgyűlésről ki-merítőbb hírt.

H. I.

A „Nagyvárad-i Pinczér-egylet“ ünnepe.

A »Nagyvárad-i Pinczér-egylet« f. évi augusztus hó 30-án fennállásának huszonötödik évfordulóját ünnepel, mely alkalommal most készült díszes új zászlatját is ünnepélyesen felavatta. Az impozáns ünnepélyről, melynek fáradhatlan rendezőségét a legnagyobb elismerés illeti, részletes tudósításunk a következő:

A nagyvárad-i »Fekete sas« szálló környékét már d. e. 10 óra előtt nagy tömegekben lepte el a közönség. A vendéglős-kongresszus tagjai a szálló udvarán gyülekeztek és innen vonultak ki a »Fekete sas« előtti térre, ahol testületenként zászlóik alá sorakoztak.

Pontban 10 órakor indult el az ünnepi sereg a következő sorrendben:

1. Jobb szárnyon a tűzoltó zenekar.
2. A nagyvárad-i önk. tűzoltó-egylet tagjai.
3. A dalárda.
4. A helybeli testületek képviselői.

- a) a textil-ipar,
- b) a szücs-ipar,
- c) iparos kör,
- d) nagyvárad-i velencei népkör,
- e) gazdák köre.

5. A vendég-egyesületek küldöttei lobogójuk alatt: Arad, Budapest, Debreczen, Kassa, Kolozsvár, Miskolc, Szatmár, Szeged, Szombathely.

6. A nagyvárad-i pinczér-egylet.

7. A nagyvárad-i szállodások és vendéglősök ipartársulata.

8. Diszkoicin: Gundel János és Czeglédy Sándor elnökök.

9. Diszkoicin: A zászlóanya Kernáts Jánosné a rendező-bizottság elnökével.

10. Koicin a koszorú leányok és a vőfélyek.

A 8—12 éves gyermekekből álló ügyes tűzoltó-zenekar vig indulói mellett haladó impozáns ünnepelő-közönséget, a napfénytől ragyogó utcákon mindentelje éljenzéssel fogadták, a fellobogózt házak ablakaiból vidám leányarcok mosolygottak a díszmenetre. Az ünnepélyes pompás nyári idő kedvezett egész késő estig.

Körülbelül fél tizenegy óra volt, mikor a tömeg a Sport-térre érkezett. Kernáts Jánosné zászlóanyát ifj. Rimmler Károly főkapitány, kongr. r.-b. elnök hozta a karján. A tér közepén lombfűzerektől körített sátor volt felállítva az avató közönség számára. A tér tribúnájá pedig zsufolva volt a város előkelő és bájós nősegeivel.

Benn a sátor közepén levő kis asztalon volt a pinzeregyelet új zászlója, fehér, nehéz selyemből, gazdag aranyhímzéssel díszített értékes mű, közepén a város czimereivel. Az asztal körüli első sorban foglaltak helyet: Dr. Beöthy László főispán, Dr. Bulyovszky József polgármester, Papp Miklós pénzügyigazgató, Dr. Bulyovszky Józsefné, Mezey Vilma, Kernáts Jánosné zászlóanya, Gundel János, Glüek Frigyes, Bokros Károly, Mezey Mihály, ifj. Rimmler Károly, Kunz Gusztáv, Stern Hermann, Reiner Adolf, a Törley-czeg képviselője, Dr. Dési Géza (Élősd), Czeglédy Sándor, Sarkadi Ignác és a vőfélyek, karjukon a koszorus leányokkal. A sátor jobb és baloldalán a vendégegyesületek sorakoztak zászlóik alatt. Amint az elhelyezkedés megtörtént, kezdetét vette a zászlóavatási ünnepség a ref. dal-kör »Hymnus«-ával, amelyet szépen adott elő a dalárda.

Ezután dr. Dési Géza ügved, ünnepi szónok lépett a zászló elé és fenköli szellemű beszédben fejtegette az ünnep jelentőségét, gyönyörtelen csengő férfias baritonja messzire hangzott el. Beszédét e nagyhatalú szavakkal fejezte be:

— Emléje e zászló a kar önrézetét, adjon vigaszt és lengjen hazaszeretetre és győzelemre! Riadó tapsok, hosszantartó éljenzés követte a beszédet.

Ezután kezdetét vette a szegbeverés ünnepies aktsa, melyet Sarkadi Ignác titkár rendezett.

Elsőnek Kernáts Jánosné zászlóanya verte be szögét a zászló nyelvébe, a következő jelmondattal:

— Idővel te is megsemmisülsz, de az ezme, melyet hirdetsz, örökké tart.

Dr. Beöthy László főispán így szólott: A becsületet, kitartással folytatott munka, ha néha lassabban is, de elvezet a biztos célhoz.

Ez biztosítja az egylet sikerét.

Dr. Schläger Lőrincz bíbornok püspök nevében Gécy Lajos uradalmi felügyelő verte be a szegét.

A gör.-kel. egyház nevében Bogyé Pál lelkész áldotta meg a zászlót.

Gundel János: Az összetartás és egyetértésre a vendéglősök és pinzerek közt.

Nagy Lajos (Arad) Dreyfus kiszabadulásáért, dr. Szilvási Lajos lendületes beszéd kíséretében az aradi társaságot szallagját nyújtja át.

Simon József (Kolozsvár): Haladás legyen jelszavad.

Dr. Benedek János (Debreczen):

Szeresd hazád magyar pinzér,
El ne hagyj azt semmi kincsért.

Dr. Dési Géza: Mindannyian az emberiség ügyét szolgáljuk, bármilyen legyen az, szolgáljuk becsülettel!

Hauer Bertalan (Debreczen): Szorgalom és munkásság, dicsőséget arat.

Stern Hermann elnök: Multunk diadala, jövőnk záloga.

Ifj. Rimmler Károly főkapitány: Bármerre bontod ki szárnyaidat, hirdesd mindenütt a munka nemes világhódító hatalmát.

Mezey Mihály: Virágzó az egylet!

Szathmáry Zoltán, a »Szabadság« szerkesztője nevében: Irhatsz sokat, de hamisan soha!

Gyönyörű jelmondatokkal verték be szegüket még a következők: Glüek Frigyes, a Ferencz József-rend lovagja, Fehér Dezső, Pálffy Béla, Lang József lapszerkesztők, Réz Mihály, Reiner Adolf, dr. Bodor Károly, Rees Emil, Kiss Elek, dr. Solti Ödön, Bokros Károly, Kommer Ferencz, Prindl Nándor, Poppel Miklós, Ifj. Kommer Antal, Sárosi Árpád, Friedmann Bernát, Löbbeck Henrik, Ringhoffer József, Chovantsek János, Milibók József, Seifert Antal, Papp Miklós kir. p. ü. igazgató, Czeglédy Sándor nagyváradi ipartárs. elnök, Sávor Kálmán, Kernáts János, Halász István lapszerkesztő (a »Budapesti Kávész-lpartársulat és Fritzer Ferencz nevében), Murai Sándor, Barta Béla, F. Kiss Lajos lapszerkesztők, Löw Ignác, Erős Jakab, Szauder Emil és még sokan, kiknek neveit nem bírtuk feljegyezni.

Az ünneplők sokasága ellepte a Sport-téri pavillón belső termet, ahol hideg buffet állott a vendégek rendelkezésére. A vendégeskedésből az egész publikum kivette a részét.

A felszentelt zászlót az egylet peceze-utcai házába helyezték el.

A diszebed délután 2 óraker vette kezdetét. A lövőde udvara fölé az előrelátó rendezőség tetőzetet emeltetett, mely alatt Hillinger hatalmas pinzerczárda sűrűt-forgott, Mezey Mihály és Kunz Gusztáv parancsnoksága alatt dolgozva, hogy a négy száz vendég, aki a bankettre hivatalos volt, kellő ellátásban részesüljön. Ebben a tekintetben nem is lehetett panasz, mert a rendezők bámulatos előrelátással gondoskodtak arról, hogy fennakadás vagy zavar be ne álljon.

A rögtönzött terem hosszában egy asztal nyult el, mely mellett derekszög alatt még tizenhárom asztal állott. Az asztalok mindegyike számozva volt, épen úgy, mint a kiszolgáló pinzerek, kik

mellükön számokat viseltek. Minden teriteken rajta volt egy-egy meghívott vendég neve.

Az asztalokat gyönyörű viragcsoportokon, eleven pálmákon kívül borok, ásványvizek egész garmadaja fedte.

Pezsgőkben sem volt hiány. A pezsgőgyárak ugyancsak kitétek magukért. Mintegy ezerhat száz üveg pezsgő gyűlt össze. A Törley, Braun, Louis François, Lüttke és Hubert czegek mindannyian nagymennyiségű pezsgőt küldöttek az ünnepélyre. A Belatini-Braun czeg 300 kék üveg pezsgőt adott ajándékba, melyeket a vendégek magukkal vittek.

A főasztal közepén Kernáts Jánosné zászlóanya mellett jobbra és balra a következők notabílitások foglaltak helyet: Dr. Beöthy László főispán, dr. Bulyovszky Géza polgármester, Gundel János, a Ferencz József-rend lovagja, Glüek Frigyes, a Ferencz József-rend lovagja, Bokros Károly, az orsz. nyugdíjintézet elnöke, dr. Solti Ödön, fővárosi ügved, jogtanácsos, dr. Perjessy Mihály, kir. ügved, Prindl Nándor, Schöpflin Ágost, szemben ifj. Rimmler Károly főkapitány, Mezey Mihály kir. közjegyző, Kunz Gusztáv, Stern Hermann pinzeregyeleti elnök, Czeglédy Sándor ipartárs. elnök, Rácz Mihály stb. Az étrend, melynek nyomtatása ellen még a legutóbbi időben a pinzereket és vendéglősöket oly keményen agyon-estílevező*) Tóth Béla író urnak sem lehetett volna kifogása, a következő volt:

Csirke leves
Tok tartár-mártással
Tüzdelt bélszín a la Jardinière
Pouche ananas a la glace
Sültek:
Styriai kappan, pulyka, liba
Franciaz compote Saláták
Crèmes- és almás-lepény
Parfait
Fagyalt
Torták — Kugler Dessert
Gyümölcs
Mocca
Pezsgők, Borok.

Hillinger Miksa és Kriszta Sándor vasúti vendéglős rendeztek e diszebed, mely valóban fényes volt, díszerve Kovács Sándor szakácsművészetét.

A harmadik fogásnál dr. Beöthy László főispán emelkedett általános figyelem közt szólasra. A következőket mondotta:

Uraim!

Ezen egyesület huszonöt éves fennállása, melynek ma zászlószentelési ünnepét ültük, fényesen bizonyít a mellett, hogy ezen egyesület tagjai is átértékelték azon örökké igaz mondas valóságát, hogy az egyesülésben rejlik az erő. (Ugy van. Ugy van.) »Egyesült erővel« ez jelmondata a magyarok királyának is. (Lelkes éljenzés.) Ezen jelmondat alatt böles fejedelem vezeti ma hazánk kormányát, vezeti szerető szívvel, vezeti körültekintő tapintattal és ami legfőbb, kiváló érzékkel és tisztelettel hazánk alkotmányos és törvényes jogai iránt. (Zajos éljenzés.) Az ő kormányára alatt királyi jelmondatának ígéje testté lön. (Élénk éljenzés.) Magyarországon egyesült erővel dolgozik király és nemzet és a nemzet minden társadalom hazánk előmenetelén és boldogulásán. De mégis semmibe nem értünk annyira egyet, semmibe nem egyezünk annyira, mint a király iránti hódolat és tisztelet érzésében. Ennek adok én most kifejezést, midőn poharat emelve, kívánom, hogy Ő császári és királyi apostoli Fenségét I. Ferencz Józsefet az Isten sokáig éltsse.

(Hosszantartó éljenzés és taps, a zene a Szózatot játsza.)

Dr. Bulyovszky József polgármester Nagyvárad város nevében beszél. Kijelenti, hogy a város polgárai őszinte örömmel látták vendégül az ország vendéglősét, kávéház és szálloda tulajdonosait. Egészségükre ülti poharat.

Gundel János elnök, elmondja pohárköszöntőjében, hogy dr. Bulyovszky József, Nagyvárad polgármestere oly kitűnő kedves szavakkal fogadta őket, hogy kötelességének tartja e szavakra válaszolni. Szép szavakban emlékezik meg a nagyváradi vendégszeretetről és jövőitükért emeli poharat. (Lelkes éljenzés, taps.)

Dr. Dési Géza emelkedett fel, kinek szellemes beszéde a hallgatóság figyelmét lekötötte. Éltette Kernáts Jánosné, a zászlóanyát.

Sarkadi Ignác titkár Mezey Mihályt, Kunz Gusztávot és ifj. Rimmler Károlyt élteti, mint azokat, kiknek a mai nap sikere nagy részben köszönhető.

Dr. Benedek János debreczeni ügved a nyoszóly-lányokat élteti. Ezeken kívül még számos szellemes felköszöntő hangzott el. A mozgalmas napot igen fényes sikerű táncestély fejezte be.

*

A kongresszus tagjai augusztus 31-én reggel 9 óraker a »Bazar-vendéglő«-ben gyülekeztek, honnan kocskon a pecezszőlősi sörgyárba vonult ki, melynek megtekintése után fényes villásreggeli várta őket, melylyel a gyár tulajdonosai, Löwy-testvérek vendégelték meg őket. Onnan a

*) Erről jövő számunkban.

Felix-fürdőbe hajtottak, ahol 2 óraker megebédelték, cbed után vasuton a Püspök-fürdőbe utaztak, hol a vig kirándulókat vacsora várta, melynek befejezte után tánczra perdtéltek.

*

Sarkadi Ignác, a nagyváradi ipartársulat és pinzeregyelet szorgalmas titkára, megírta a »Nagyváradi Pinzeregyelet« 25 éves történelmét, melyből lapunkban legközelebb szemelvényeket fogunk közölni. A művet szerző Glüek Frigyesnek ajánlotta és belőle a vezérferfiak diszpeldányokat kaptak. A könyvre még visszatérünk.

Jegyzőkönyv

felvétel Budapest, a »Szállodások, Vendéglősök, Kávésök, Pinzerek és Kávéségek Országos Nyugdíj-egyesülete« igazgatóságának 1899. évi június hó 27-én, délután 1,5 óraker a központi irodában tartott rendes havi ülésén.

Jelen voltak: Nérey Dezső, Bokros Károly alenkök, Prindl Nándor, Förster Konrad, Sverteczky Gáspár igazgatósági tagok, Paris Vilmos felügyelő-bizottsági tag, dr. Solti Ödön jogtanácsos, Wagner József, Barta Béla szerkesztők. François Lajos és Mehlinger Rezső kimentik elmaradásukat.

265. szám.

Előző ülés jegyzőkönyve felolvasás után hitelesített.

266. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a kapott megbízás folytán eljárt Korda Henriknél, a nagyváradi Pinzeregyeletől a nyugdíjjelet alaptökéjéhez csatolás czéljából rábizott 300 forint ügyében. Jelenti, hogy Korda kiltatása helyezte egy személyes találkozás alkalmából az ügy rendezését, azonban ez nem sikerült, mert Korda ígérethez képest el nem jött.

Az igazgatóság tudomásul veszi jogtanácsos jelentését, egyben felhatalmazza, hogy Korda Henrik ellen a szükséghez képest eszleg a legértelesebben járjon el.

267. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy 1080 frtot vett fel a postakárképenztárból július 24-én s még aznap áthelyezte az országos központi takarékpénztárra.

A felmutatott elismervények betekintése után az igazgatóság a jelentést tudomásul veszi.

268. szám.

Jogtanácsos határozatot kér az elnökségre jelölés tárgyában. Ismételtén Bokros Károly jelölését indítványozza. Bokros Károly reamutat azon érdemeket, melyeket Nérey Dezső az egyesület létesítése óta szerzett, annak folytonos vezetése által az egyesülettel ugyszólván egybeforrott. Ajánlja Nérey Dezső jelölését. Nérey Dezső köszönettel fogadná el a megtisztelő bizalmat, de tekintve, hogy üzleti viszonyaiban a közel jövőben oly változás állhat be, mely esetleg vidékre való távozását tenné szükségessé, éppen azon szerzetből és őszinte érdeklődésből kifolyólag, melylyel az egyesület iránt viseltetik, nem óhajtana az egyesületet rövid időn belül újabb elnökválságnak kitenni, kénytelen a megbízás elől kitérni s ajánlja Bokros Károly jelölését, kiben az egyesület kipróbált, erős vezetőt nyerne.

Az igazgatóság örömmel és egyhangulag fogadja el az indítványt és az egyesület elnöki állására egyhangu lelkesedéssel Bokros Károlyt jelöli.

Jogtanácsos jelenti egyidejűleg, hogy a szombathelyi választmány az elnöki állásra Glüek Frigyes gazgatót jelöli; ugy van azonban értesülvé, hogy Glüek Frigyes nagymérvű elfoglaltsága folytán nem fogadhatná el az elnökséget.

269. szám.

Jogtanácsos intézkedést kér a jelölés folytán megürült elnöki állásra való jelölés tárgyában. Förster Konrad indítványára az igazgatóság egyhangulag id. Kommer Ferenczet jelöli az egyesület elnöki állására.

270. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a nagyváradi közgyűlésen 2 igazgatósági és 1 felügyelő-bizottsági állás lesz betöltendő. A jelölés tárgyában intézkedést kér.

Igazgatói állásra Bokros Károly Burger Károlyt, a »Hungaria« nagyszálló igazgatóját, Nérey Dezső indítványára Berger Leó kávést, felügyelő-bizottsági tagul dr. Solti Ödön indítványára Szim on István nagykereskedőt, az egyesület alapító tagját, egyhangu lelkesedéssel jelöli és megválasztásra ajánlja a nagyváradi közgyűlésen.

271. szám.

Jogtanácsos bemutatja a nagyváradi közgyűlés részletes programját.

Elnök hozzájárulása után az igazgatóság a napi-rendet következőkben fogadja el:

1. Közgyűlést megnyitó beszéd. Tartja Bokros Károly alenök.
2. Határozatképesség igazolása, szavazólapok, meghatalmazások beszéde.
3. Jelentés az igazgatóság évi működéséről. Beterjeszti dr. Solti Ödön egyesületi jogtanácsos.
4. Felügyelő-bizottság jelentése és felmentvény megadása.

5. Költségvetés és zárszámadások tárgyában határozathozatal.

6. Az alapszabályok 14—16., 21—24., 29., 32., 60—61., 68., 81., 85. és 88. §-ának alatti értelemben való módosítása:

14. §. Az igazgatóság esetről-esetre 50 évnél idősebb szakfoglalkozást űzöt is felvehet az egyesület rendes tagjai közé.

Fel nem vehető az ily jelentkező, ha nem igazolja, hogy legalább 10 évig tagja volt a czimnek megfelelő oly szakegyesületnek, mely a 6. §. a) pontja szerint az alaptörke gyarapításához vagyonaival, vagy annak egy részével csatlakozott.

Az ily tagok, ha belépésüktől számított 10 év letelte előtt válnak munkaképtelenné, az igazgatóság által megállapítandó évi kegydíjban részesítendő. A kegydíj azonban a biztosított nyugdíj-szeg 40%-át meg nem haladhatja.

15. §. A 14. §. kivételével a rendes tagok sorába felvételt választmányi székelyeken a választmányok, más községekben jelentkezők felvétele az igazgatóság hatáskörébe tartozik.

16. §. Minden belépő köteles jelentkezése alkalmával a bementás alapján kitöltött felvételi jegyet két tanu előtt sajátkezűleg aláírni.

Az, a ki tudva valótlán adatokat mond vagy küld be, az egyesülettel szemben minden jogait, s a netalán befizetett járulékokra kamat igényét elveszti.

Ezen rendelkezés a felvételi jegyeken feltüntetendő.

21. §. A nyugdíjra biztosított összeg az előző §. korlátain belül felmenthető vagy leszállítható, ha az illető ezt életviszonyaiban beállott változás indokából kéri. Ezen kérelem tárgyában a választmány, illetve az igazgatóság a 19. §. szerint a választmányi kötelekbe nem tartozó tagokra nézve véglegesen határoz.

22. §. Azon tag, ki nyugdíjösszegét felemeltetni óhajtja, tartozik az eddig biztosított nyugdíjösszeg után fizetett és az újabb biztosítást kívánó nyugdíjösszeg után a felemelés jóváhagyását követő hó első napjáig a biztosítás egész letelt idejére kiszámított tagdíjak különbözetét kamat nélkül egy összegben a jóváhagyástól, ajánlott levélben vett értesítéstől, 15 nap alatt lefizetni.

A tagság 15 ik éve után a nyugdíjösszeg felemelése nem engedélyezhető.

Jelen §. visszaható erővel ruháztatik fel.

23. §. Ha a munkaképtelenség vagy elhalálozás a nyugdíj felemelését jóváhagyó határozat keltétől számított tíz évnél előbb következnék be, az igényelhető pénzbeli járandóság kiszabásánál csak a felemelés előtti összeg vehető figyelembe; a különbözetnek már lefizetett havi részletei azonban a tagnak, illetve özvegyének vagy árváinak egy összegben visszatérítendő.

24. §. Leszállítás esetében a tagdíjakból visszatérítésnek nincs helye.

végrehajtó szerve az igazgatóság. Tagjai: az egyesület elnöke, két alelnöke, jogtanácsosa, a választmányok elnökei, azon szakegyesületek mindenkor elnökei, melyek a 6. §. a) pontja értelmében vagyonnakkal, vagy annak egy részével az alaptörke gyarapításához hozzájárultak és a közgyűlés által a budapesti tagok sorából 3 évre megválasztott tizenkét igazgatósági tag. Az egyesület elnöke és két alelnöke egyszersmind az igazgatóságnak is elnöke, illetve alelnökei.

81. §. A budapesti választmány áll: elnök, alelnök, titkár, ellenőr, 24 rendes és 12 pót-választmányi tagból, a vidéki választmányok: elnök, alelnök, pénztárnok, ellenőr, 12 rendes és 6 pót-választmányi tagból állanak, kiket 3 évi időtartamra első ízben a helyenként jelentkezők, azután a közgyűlésen megjelenési joggal bíró rendes tagok, és pedig a tisztviselőket általános, a rendes és pót-tagokat viszonylagos szótöbbséggel választják.

Mindaddig, míg a budapesti választmány tagjainak száma a 100 at el nem éri, ezen választmány is a vidéki választmányok mintájára szervezendő.

85. §. A pénztárnok és ellenőr $\frac{2}{3}$ — $\frac{1}{3}$ -ad arányban az igazgatóság által megállapítandó — 30 frtnál nem kevesebb — óvadékok tesz le, mely összeg az egyesületi vagyontól elkülönítve az igazgatóság által gyűmöléselőleg kezelendő s a letevőknek 4% kamat fizetendő.

Az óvadék összege a havi befizetések arányában állapítandó meg.

88. §. A pénztárnokok és ellenőrök és a fővárosi választmányi titkára 600 frt erejéig terjedő nyugdíj igényt díjmentesen biztosíthatnak maguknak.

7. Egyesületi elnök választása.

8. Egy igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tagnak (esetleg alelnök és még egy igazgatósági tagnak) választása.

9. Jövő évi közgyűlés helyének meghatározása.

10. Indítványok.

a) Az igazgatóság 7. sz. a. 1. határozata folytán a kezelési alap dotációjára kérdésében határozathozatal.

b) Jogtanácsos indítványozza, hogy a mennyiben a 7. és 8. pontok alatti választások folytán alelnöki vagy igazgatósági állások jönnének üresedésbe, ez állások betöltésének.

c) A kassai választmány indítványozza, hogy jövőben fizetett taggyűjtő ne alkalmazassék, hanem a választmányi elnökök tartassék kötelességüknek a taggyűjtés erélyes szorgalmazását.

d) Nerey Dezső indítványozza, a 68. §. módosításakap, hogy azon szakegyesületek elnökei, kik vagyonnakkal az egyesület alaptörkéjéhez csatlakoztak, hivatalból legyenek tagjai az igazgatóságnak, hivatali működésük tartama alatt.

e) szombathelyi választmány indítványozza, hogy a közgyűlés a jövőben minden évben Budapestet tartassék meg. — Tudomásul vétetik.

274. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Kolozsvárról Moldován Dániel ur a választmány lényeges működésének mielőbbi megkezdését helyezi kilatásba a bemutatott levél szerint.

Tudomásul vétetik.

275. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Tóth Endre, ismételt felhívására, 43 drb belépési nyilatkozatot küldött be hozzá, azzal, hogy több tagot, mint a kiknek belépési nyilatkozatát eddig beküldötte, fel nem vett, több felvételi díjat, mint a mennyivel elszámolt, be nem szedett. Jelenti, hogy Tóth egyidejűleg 20 és később 30 frtot küldött be utalványon azzal, hogy elszámolása a következő: a beküldött 43 tag 28.000 frt biztosított nyugdíjigény után 280 frtot fizetett nála felvételi díj czimén; beszállítandó tehát (30%) 84 frt, beküldött 50 frtot, marad nála 34 frt, mely összeget a legközelebbi idő alatt beküldeni ígér.

Jogtanácsos a felmentvényt nem tartja megadhatónak, mert a 34 frt még be nem küldött s főképp, mert a Nagy-Zomborból felszállt 3 tag felvételi díja nincs elszámolva.

Felmutatja az 50 frt elhelyezését igazoló elismervényeket.

Az igazgatóság a jelentést nem veszi tudomásul, a legközelebbi ülésig újabb jelentést vár a végleges elszámolás tárgyában.

276. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a budapesti választmány ülése a választmányi hivatalos helyiség renoválása miatt, nem volt megtartható.

Tudomásul vétetik.

277. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a szegedi választmány e hónapban sem tarthatott ülést, mivel elnök és alelnök távol voltak. Beküldött azonban a választmány egyenesen a központi takarekba 72 frt 22 krt és 82 frt 02 krt, egyenesített kimutatás azonban be nem küldött s így a küldemény helyessége sem ellenőrizhető.

Az igazgatóság utasítja jogtanácsost, szerezze be a részletes elszámolást és tegyen jelentést.

278. szám.

Felmutat jogtanácsos egy elismervényt 3 frt elhelyezéséről, mely összeget Doktor László úr adta át neki a nyugdíjjeget javára.

Tudomásul vétetik.

279. szám.

Jogtanácsos bemutatja a kassai választmány augusztus 12-iki üléséről felvett jegyzőkönyvét, jelenti, hogy e választmány tagdíjak fejében aug. hóra 158 frt 68 krt küldött be a központba, hogy indítványt tett a fizetett taggyűjtők alkalmazása ellen; továbbá, hogy 25 perselyt kér elhelyezésre

I. 35 éves korig.

A nyugdíjra biztosított összeg		Felvételi díj		Tagsági díj fejében		Kezelési illeték		Tagsági díj évi összege		Kezelési díj évi összege		Összes évi járulékok		Havonként fizetendő		35 év után havi nyugdíj	
kor.	fill.	%	‰	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
600	6	7.75	1/4	46	50	1	50	48	—	4	—	50	—	4	—	50	—
800	8	—	—	62	—	2	—	64	—	5	34	66	66	5	34	66	66
1000	10	—	—	77	50	2	50	80	—	6	66	83	32	6	66	83	32
1200	12	—	—	93	—	3	—	96	—	8	—	100	—	8	—	100	—
1400	14	—	—	108	50	3	50	112	—	9	34	116	66	9	34	116	66
1600	16	—	—	124	—	4	—	128	—	10	66	133	32	10	66	133	32
1800	18	—	—	139	50	4	50	144	—	12	—	150	—	12	—	150	—
2000	20	—	—	155	—	5	—	160	—	13	34	166	66	13	34	166	66
2200	22	—	—	170	50	5	50	176	—	14	66	183	32	14	66	183	32
2400	24	—	—	186	—	6	—	192	—	16	—	200	—	16	—	200	—
2600	26	—	—	201	50	6	50	208	—	17	34	216	66	17	34	216	66
2800	28	—	—	217	—	7	—	224	—	18	66	233	32	18	66	233	32
3000	30	—	—	232	50	7	50	240	—	20	—	250	—	20	—	250	—
3200	32	—	—	248	—	8	—	256	—	21	34	266	66	21	34	266	66
3400	34	—	—	263	50	8	50	272	—	22	66	283	32	22	66	283	32
3600	36	—	—	279	—	9	—	288	—	24	—	300	—	24	—	300	—
3800	38	—	—	294	50	9	50	304	—	25	34	316	66	25	34	316	66
4000	40	—	—	310	—	10	—	320	—	26	66	333	32	26	66	333	32

32. §. Minden rendes tag havonként előre fizetendő nyugdíjra tarthat igényt, ha:

a) legalább 10 beszámítható tagsági évvel bír, és testi vagy szellemi fogyatkozásai következtében munkaképtelenné válik;

b) 35 beszámítható tagsági évvel bír.

A nyugdíj jogosultság kezdete azon hónap első napjától számítandó, melyben a tag tagdíj fizetését megkezdte.

60. §. Rendes közgyűlés évenként egyszer az igazgatóság által meghatározandó napon Budapestben, vagy az ország azon városai valamelyikében tartandó meg, hol nyugdíjjeget választmány működik és hová a választmány részéről meghívást kapott.

61. §. Az egyesület tagjai tartoznak a közgyűlésen tárgyalatni óhajtott indítványait az e) pontban említett panaszok kivételével — melyek a közgyűlésen közvetlenül megtehetőek — legkésőbb a hirdetett közgyűlés előtt 15 nappal, illetékes választmányok útján, a választmányi kötelekbe nem tartozók közvetlenül a központi irodába, írásban beterjeszteni.

68. §. Az egyesületnek legfőbb kormányzó és

f) A szombathelyi választmány indítványozza, hogy a perselyek útján való gyűjtés mellőztessék.

g) A budapesti választmány indítványozza, hogy a 80. §. változatlanul tartassék fenn.

h) A szombathelyi választmány indítványa: „Miként rendeztessék az igazgatósági ülés és közgyűlés, tekintettel a résztvevőkre?”

i) Zumpf Mátyás (Kassa) indítványozza, hogy a nyugdíj jogosultság azon hó 1-ével vegye kezdetét, melyben a tag fizetését megkezdte.

11. A közgyűlés berekesztése.

272. szám.

Jogtanácsos bemutatja a nagyváradai választmány újlagos megalakulásáról felvett és beküldött jegyzőkönyvét. Jelenti, hogy e választmányba belépett tagok helyett a nagyvárad Pinczer-egylet fizeti be a belépési díjat és intézkedés történt a tagdíjak sűrűs beszedése tárgyában is.

Az igazgatóság e jelentést örömmel veszi tudomásul.

273. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a házszabályokat 200 példányban kinyomatta

II. 35—50 éves korig.

A nyugdíjra biztosított összeg		Felvételi díj		Tagsági díj fejében		Kezelési illeték		Tagsági díj évi összege		Kezelési díj évi összege		Összes évi járulékok		Havonként fizetendő		30 év után havi nyugdíj	
kor.	fill.	%	‰	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
600	6	8.5	1/4	51	—	1	50	52	50	4	—	50	—	4	—	50	—
800	8	—	—	68	—	2	—	70	—	5	—	84	66	5	—	84	66
1000	10	—	—	85	—	2	50	87	50	7	—	100	—	7	—	100	—
1200	12	—	—	102	—	3	—	105	—	8	—	122	66	8	—	122	66
1400	14	—	—	119	—	3	50	122	50	10	22	136	32	10	22	136	32
1600	16	—	—	136	—	4	—	140	—	11	68	153	—	11	68	153	—
1800	18	—	—	153	—	4	50	157	50	13	14	170	—	13	14	170	—
2000	20	—	—	170	—	5	—	175	—	14	60	186	66	14	60	186	66
2200	22	—	—	187	—	5	50	192	50	16	66	203	32	16	66	203	32
2400	24	—	—	204	—	6	—	210	—	17	50	220	—	17	50	220	—
2600	26	—	—	221	—	6	50	227	50	18	96	236	66	18	96	236	66
2800	28	—	—	238	—	7	—	245	—	20	42	253	32	20	42	253	32
3000	30	—	—	255	—	7	50	262	50	21	88	270	—	21	88	270	—
3200	32	—	—	272	—	8	—	280	—	23	34	286	66	23	34	286	66
3400	34	—	—	289	—	8	50	297	50	24	80	303	32	24	80	303	32
3600	36	—	—	306	—	9	—	315	—	26	26	330	—	26	26	330	—
3800	38	—	—	323	—	9	50	335	50	27	72	346	66	27	72	346	66
4000	40	—	—	340	—	10	—	350	—	29	18	363	32	29	18	363	32

beküldeni s a perselyek kezelése tárgyában hozott határozmányait jóváhagyatni kéri; végül, hogy a szavazó-lapokat hitelesítésre beküldötte.

A jelentés tudomásul vétetett, a perselykezelési ügyrend jóváhagyatott s a szükséges intézkedéssel jogtanácsos megbízatott.

280. szám.

Jogtanácsos bemutatja a szombathelyi választmány augusztus havi jegyzőkönyvét. Jelenti, hogy e választmány 247 kor. 09 fillért küldött be a postatakarék útján, hogy 3 taggal képviselteti magát a közgyűlésen, hogy ellenindítványt tesz a perselyek útján gyűjtés mellőzése iránt, hogy az elnökségre G l ü c k Frigyes urat jelöli, hogy végül a közgyűlésnek Budapestben tartása tárgyában indítványt terjeszt elő.

Jelenti végül, hogy e választmány a többször sürgetett C. lapok helyett beküldötte pénztári könyvét s örömmel adhatja az igazgatóság tudomására, hogy annak vezetéséből e választmánynál uralgó legpéldásabb rendről győződött meg. A C. lapokat a pénztárnok külön levélben felküldötte

s a pénztári könyv alapján az egyenesített elkönyvelés a központban is foganatosított.

Tudomásul vétetett s az indítványok kitézettek a közgyűlés napirendjére.

281. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a cheque-lapok elfogytak; indítványozza, hogy 100 füzet rendeltessek meg.

Az igazgatóság az intézkedéssel az elnökséget bizza meg.

282. szám.

Jogtanácsos bemutatja Zimányi újabb ajánlatát; perselyek felállítás tárgyában.

Bokros Károly indítványozza, hogy tárgyalás és javaslattétel végett a persely-gyűjtő bizottságnak adassék ki.

Az igazgatóság így határoz.

283. szám.

Jogtanácsos 540 frtnak átutalását kéri a postakarekból a központi takarékbá.

Az intézkedéssel az elnökség megbízatik.

284. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a 248. sz. határozatról levelben értesítette Wagner József urat, ki is előtte ugyóval, mint az igazgatósághoz intézett levelben kijelenti, hogy a jó ügy iránti szeretetből, örömmel nyugszik meg az igazgatóság határozata előtt s kész lapjában a jegyzőkönyveket a jövőben díjtalanul közölni.

Egyben Buschmann Ferencz ur kérelmére késznek nyilatkozott a jegyzőkönyvekből az eddigi 20 példányt a legutányosabb árszabás szerint szállítani.

Jogtanácsos indítványozza, hogy a szerződés Buschmann F. nyomdászsal köttessék meg.

Az igazgatóság Nerey Dezső indítványára Wagner József urnak szíves kezségeert jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és elfogadja jogtanácsos indítványát.

285. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a július 27-iki ülés jegyzőkönyvének 20 példányban való kinyomatásáért a Pátria-nyomdának 2 frt 20 krt fizetett a felmutatott nyugta szerint.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti,

K. m. f.

A jegyzőkönyv hiteledül:

Dr. Solti Ödön.

A budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelt tart, és pedig:

Miután pénteken, szeptember 8-án ünnep van, ennél fogva a rendes reggeli e napon nem tartatik meg.

Szeptember 15-én, Döcker Ferencz, váczikörűt 65. szám.

* * *

Kedden, szeptember 12-én d. u., vendéglőszonona tartatik Promontoron, Bleicher Márton úr szálloda-vendéglőjében. Az oda- és visszautazás az újonnan megnyílt villamossal is lehetséges. Minél számosabb látogatás kéretik s hölgyek is nagyon szívesen láttatnak.

Nagy ünnepélyt tart f. hó 3-án a Pest-megyében fekvő domonyi evangélikus egyházközség: e napon szentelik be ugyanis templomukat s az új iskolát, s helyezik be állásába az újonnan megvalasztott templomgondnokot: Glück Frigyes urat, fővárosi bizottsági tagot, s a Ferencz József-rend lovagját. Domony előjárósága nagy előkészületeket tesz ez ünnepélyre. Eljén Glück Frigyes!

A nagyváradi ünnepségeken lapunkat Halász István segédszerkesztőnk képviselte, mivel Wagner József főszerkesztő gyengékedése miatt ily nagy utra nem vállalkozhatott. Halász István ezúton fejezi ki köszönetét mindazoknak, kik őt öltéle alatt szíves utbaigazításokkal támogatni szívesek voltak. Különösen köszöni ezt a rendezőbizottság tagjainak és a nagyváradi sajtó kiváló képviselőinek. A budapesti szaklapok között lapunk az első, mely a nagyváradi ünnepségekről kimerítő hírt hoz, ez pedig fentiek támogatása nélkül alig lett volna lehetséges, tekintettel arra, hogy a lapzárta küszöbön volt.

Grünwald Mór, az »Artésia«-részv.-lársaság vezérigazgatója, Balaton-Füredi tartózkodásáról egészében hazaérkezett és augusztus 15-én ismét átvette a gyár vezetését.

Új szakmunka. Aczél Miksa, a Royal-nagyszálloda szobafőnöke, »American Bar«-cizmen egy igen hasznos művet írt és adott ki, melyben a nálunk nagyobbára nem ismert, de kitűnő minőségű külföldi italok készítményét módjával ismertelt meg bennünk. Aczél Miksa művével komoly és hasznos munkát végzett, mert vele az iparnak nagy hasznára van, a mennyiben valószínűleg

meg fog szünni az az állapot, hogy ritkább italokat drága pénzben, külföldről kelljen hozatnunk, holott azokat aránylag kevés költséggel magunk is előállíthatjuk. A csinosan kiállított kötet ára csak 2 korona és kapható Aczél Miksa urnál, a Royal-nagyszállodában. A művet szaktársaink figyelmébe ajánljuk.

Aus Königswart wird uns vom 21. August l. J. berichtet: Heute Vormittag 1/2 11 Uhr traf Seine königliche Hoheit der Prinz of Wales mit grossem Gefolge zur Besichtigung des Curortes ein. Seine königliche Hoheit wurde von der Fürst von Meternich'schen Familie vor der Villa Meternich empfangen und von dem zahlreich angesammelten Cur-Publicum ehrerbietig begrüsst. Bei Eintritt des hohen Gastes in das prächtig geschmückte Haus, auf welchem die englische Flagge wehte, intonirte die Wiener Salon-Capelle die englische Hymne. Fürstin Meternich stellte dem englischen Tronfolger den Pächter des Curortes, Besitzer des Hotel Bristol, Herrn Carl Wolf vor, welcher sodann im Vereine mit dem leitenden Badearzt die Honneurs machte. Nach kurzer Besichtigung der sessionistisch eingerichteten Villa trug Seine königliche Hoheit seinen Namen in das Gedenkbuch ein und begab sich zur Richardsquelle, wo hochdemselben ein Glas des perlenreichen Gesundheitsbrunnen von Herrn Wolf erdenzt wurde. Prinz of Wales fand das Wasser »ganz ausgezeichnet«. Einige Herren der Begleitung stellten die Probe an, Richardsquelle mit Whisky zu mischen und erklärten den Säuerling als »Das beste Tafelwasser der Welt«. Seine königliche Hoheit nahm mit lebhaften Interesse die Auskünfte über den angebahnten Aufschwung des Curortes, die zunehmende Frequenz desselben zur Kenntniss und vernahm mit Befriedigung, dass im nächsten Jahre elektrische Automobil-Omnibusse den Verkehr mit Marienbad vermitteln werden. Herr Wolf stattete noch seinen ergebensten Dank für den hohen Besuch ab und nach freundlicher Verabschiedung begab sich der Prinz of Wales zur Hochwildjagd nach den prachtvollen Forsten der Fürst Meternich'schen Domaine Königswart. Am 18. August fand im Prächig decorirten Colonnaden-Restaurant zu Königswart anlässlich des allerhöchsten Geburtstages Seiner Majestät des Kaisers eine Reunion statt, die brillant verlief und den Beweis von dem ausgezeichneten Wohlbehinden der Curgäste lieferte. Es wurde bis 2 Uhr Morgens unermüdlich getanzt. Täglich treffen in Königswart Gäste aus Karlsbad und Marienbad zur Nachkur ein.

Saláta. Egyetek sok salátát! Egyetek főzeléket! Egyetek retket stb. ti mindnyájan, a kik nem utazhattok el Marienbadba, Kissingenbe és még nem tudom hová! Gyöngye főzelék, különösen saláta, fejes és kerti saláta, nemesak tápláló, mint a hal melléketele, erős, hanem hanem tisztítja a vért, élvezete valóságos fürdőkúra. Ti házi asszonyok, kik a frissítő zöldséget, a jó salátát elkészítitek és feltálaltjátok: vágjátok szét a salátafejeket, vágjátok le róla a leveleket, dobjátok a tálba megmosni és tisztítani a leveleket. A salátafejeket teljesen tisztára kell mosni, szétszedni, jól áztatni, hogy minden leve a tálban maradjon; és a férfiaknak 5—6 levél helyett adjatok 2—3 fejet az asztalra, délben és este, s meglátjátok, mily virágzik és pirosak lesznek az arczok! Kísértsétek meg! Estenként készítsetek egy tál salátát és hozzá egykét tükörtojást. Meglátjátok a hatást 6—8 hét múlva. Egy fürdő mit sem használ, de több egymásután varázs-erővel bír. A husleben Liebig szerint 2.96% oldott albumin van, a kerti saláta 9.09% fehérje tartalmu, a fejes saláta 1.41%. Munkások, gyermekek, kereskedők, bénák, egyetek hát mindannyian salátát!

Caviar (De Russie.) Halfajoknak beszóztó ikrája. Elkészítése következőkép történik: Először lepréselik az ikrát, megszabadítják a tisztátalanságtól, berakják puttynyba és minden meglátározott mennyiséghez egy csomó sót tesznek; ha állott egy darabig, vastag deszkúra teszik, hogy lemenjen róla a fölösleges, azután hordókba rakják és lepecsételik. Ez a folyékony caviar. A zsák-caviar, vagyis a préselt caviar az elsőltó abban különbözik, hogy zsákba töltik és úgy préselik. Legkedveltebb bizonyos halfajok nagyszemű caviarja. Az ívás ideje előtt hónapokkal, mikor még az ikra szárad és világos-szürke, van a caviar-készítés legalkalmasabb ideje. Minél közelebb van az ívás ideje, annál sötétebb és puhább az ikra, mely teljesen érett állapotban nem használható. A frissebb és kevésbé sózott caviar finomabb. Újabbban légmentesen elzárt pléhdobozokban szárazan caviart árusítanak. (Caviar non salé.)

Szerkesztői üzenetek.

Pásztor B. Nagyvárad. Fogadd legőszintébb köszönetemet és üdvözlémet. — **N. G.** Budapest. Czikke nem üti meg a mértéket. — **Sz. K.** Losoncz. Ha még egy verset be mer küldeni, bünyvált feljelentést teszünk ön ellen. — **G. K.** Rákóc. »Vezércikké«, a mint ön nevezi, át-tették a Pasteur-intézethez. — **N. I.** Kassa. Bravo! Csak folytassa, mindig szívesen vesszük. — **K. L.** Budapest. Kérjük, hogy a papirosnak csak egyik oldalára írjon, de legjobban teszi, ha egyikre sem ír. — **B. L.** Budapest. Tóth Béla ur levelére igen válaszolni fogunk, de csak a jövő számban, mert már nincs reá időnk. — **K. S.** Temesvár. Annnyira nem mehetünk még sem. — **Spectator.** Szívesen látjuk minden este 7 órákor szerkesztőségünkben. — **Valeur.** Dehogy is nem! — **V. Z.** Pilis. Szabatosabban kérjük. — **B. M.** Nevezze meg magát, akkor talán tehetünk valamit. — **N. K.** Budapest. Forduljon dr. Erőss Samu ügyvédhez, V., Sétátér-utca 2., mert mi nem járhatunk el benne.

A Nemzeti Kaszinóban

(Kossuth Lajos-utca)

15 darab párnázott pad

(Kanapéék)

jó rugókkal, tengeri fű és lőszőrrel béllelve, bőrrel áthuzva, egész jó állapotban

darabonként vagy egészben eladó.

Hosszu padok, méterenként . . . 6 frt

Középszerű padok, méterenként . . . 8 »

Kisebb padok támlával, méterenként 10 »

A padok beszerzési ára átlag-méterenként 32 frt volt.

Venni szándékozók forduljanak **Kovács E. M.** urhoz, a Nemzeti Kaszinó vendéglőszéhez, délelőtt 8—1/2 12-ig.

☞ A kanapéék igen alkalmasak kávéházak és vendéglőkbe, valamint várótermekbe vagy egyéb előcsarnokokba.

A világ legjobb és legolcsóbb savanyúvize a

Baross-forrás

Kötött szén-savtartalma még a pezsgőmódra gyártott hamis vizeket is felülmúlja.

A legkellemebb s **legégszűsegebb székely borvíz.** A bort nem festi, nem iszapos, utolsó cseppig élvezhető s **mindenkinek ajánlható üdítőital.** Főtulajdonsága azonkívül **dohányzók-nál,** hogy a nicotin hatását, mérgezését meg-gátolja. Borivóknál józanítólag hat, minél fogva **azon vendéglősök, kik a Baross-forrás vizét bevezették,** tapasztalat szerint ezzel több bort kimernek, mint a többi ásványvizekkel.

Megrendelhető

Horváth Istvánnál

Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

☞ Árjegyzéket küld. ☞

ZSOLNAY ALAJOS

lámpa-készítő és javító-műhely

Budapest, VIII. ker., Német-utca 28. szám

(Rákóczy-tér sarok).

Elkészít mindenemű

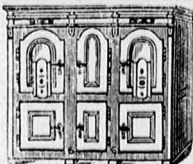
lámpák, égők és csillárlámpák,

valamint minden e szakmába vágó munkák minden kivitelben oleosn és pontosan eszközöltetnek.

Régi használt lámpák és égők újonnan elkészítetnek vagy pedig becseréltetnek.

GINDERT ISTVÁN

jégszekrény, hűtő- és fagyasztó-készülékek, puhafa butor, konyha és háztartási eszközök gyára

Budapest, VI., Klapka-u. 5.

Raktár:

VI., Teréz-körút 8.

LEFKOVITS TESTVÉREK

cs. és kir. szab. teke- és dákó-gyárosok

Budapest, VI., Király-utca 36. szám.

Az ezreüeves kiállításon a kiállítási nagy éremmel kitüntetve.

Ajánljuk különleges gyártmányainkat, ugymint: két márványlappal felszerelt fordítható teke-asztalainkat karambol- és bábjátékra szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárókészülékkel. Gyártunk továbbá: stabil karambol és báb (kégli) teke-asztalokat, dákókat, francia módszer szerint, elefántosont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-berendezéseket a legdiszesebb stílusú kivitelben úgy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobb kivitelben, valamint dákók és elefántosont-labdák készítettnek v. újakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok áthuzása valódi Tuffi -posztóval a legújnyosabban teljesítettnek.

TELEFON.

HIVATALOS RÉSZ.

ÉRTESÍTÉS!

A „Budapesti Kávés-Ipartársulat“ és a „Budapesti Kávéssegédek Betegségélyző Pénztára“ hivatalos helyiségeit 1899. évi augusztus 1-én a

VII., Wesselényi-utca 2/b

számu házba (új Dreher-palota) I. emelet 6 (udvar) helyezte át.

Hivatalos órák: 2-5-ig.

Az elnökség.

A szezon elején.

Az a néhány csakugyan forró nap, mely az idei nyarat volt hivatva képviselni, immár lepergett az idő kerekén. Mult hó 16-án, a löversenyek kezdetével, lassan-lassan haza kezdtek már szállingózni hazai és külföldi fürdőkből és nyaraló-helyekről azok, kik ez élvezetet bizvaszt megengedhették maguknak, hogy felesleges pénzük maradványától idehaza szabaduljanak meg.

A sokáig elhagyatva volt Andrássy-ut, a koronaherceg- és väci-utczák élénkületi kezdenek, azokat a megszokott arczokat, melyeket három hónapon át nem láttunk, ismét szemlélhetjük a járó-kelő publikum soraiiban. A fentemlítt utvonalakon az ismerős arczokkal kapcsolatban szemünknek nagy gyönyörűség okoz a sok divatos és izléses színű, egyszerűtől a legpompásabbig terjedő nyarutó női ruha, melyek az utczai életnek a legszebb jeleget kölcsönözik. A Lipótvárosban járkálva, előkelő fogatokat látunk most már, melyeknek tulajdonosai itthon rázzák le magukról Osztende és Monaco porát, más szóval egész határozottan megállapíthatjuk, hogy a nyárnak vége van, itt a szezon.

A nyári mulatóhelyek tulajdonosai most ugyanazzal az érzéssel vannak eltelve, a melylyel mi voltunk a nyár kezdetén: t. i. elégtelenséggel, a minek egyszerű oka az, hogy az ő csillagok letűnésében van, hogy helyét a miénknek adja át. A nyári szinkörök direktorai szomorú tekintettel vizsgálják delutánonként az eget, mely viharos fellegeivel rossz estét és pénztári bevetelt jósol, Ős-Budavára vezetősége pedig levert hangulatban szemlélgeti a közönség ritka számát, s hogy mégis kibolondítson néhány elszánt sarkutatót kásehözött falai közé, varieté-színpadának jegeit ingyven kezdő osztogatni, de a közönség túlnyomó részének még így sem kellene azok.

Jön az ősz! A felöltők, vadonatúj vagy használtak, a szabótol vagy a zálogházból haza kerülnek, hogy méltó helyüket elfoglalják tulajdonosaik porhüvelyén, avagyilag szekrényében, már

a mint az idő parancsolja. Mert kérem az ilyen nyarutói idő nagyon szeszélyes, akár csak egy elkényeztetett zsabás színházi primadonna. Reggel vakító fényrel szórja sugarait Helios ő felsége a föld porához ragadt halandókhöz, este pedig már a római isten Jupiter pluvius veszi át az uralmat.

Ilyenkor a főváros közönsége nem igen jár már a zöldbe, hanem beül helyiségeinkbe, melyeknek meg van az a kiváló tulajdonságuk, hogy akár meleg van, akár hideg, mindenképp megfelelőnek a ma már meglehetősen felsőfölt igényeknek. A kávéházi vendég az egymást mindenféle „ujtásokkal“ letromfolni akaró új konkurrensek rossz vért szülő eljárása folytán ma már olyan kívánalmakkal lép fel, a melyeket kielégíteni nagyon költséges és nehéz. Nem is kávéház már az ő szemökben az, melynek 6-8 billard-asztala, villamos világítása nincsen, a melyben a »Szatymazi Hirdető«-tól a »New-York Herald«-ig meg nem találja az összes helybeli, vidéki és külföldi lapokat.

A nyakrafőre új vállalatokat kezdő szerkesztészeknek tudható be, hogy a közönség annyira válogatos és egy fekete mellett egész delután ülve, a fél világot kívánja meg néhány filléréért.

Az ádáz konkurrencziának ez is egyik átkos oldala, mert ma már szegény kávéházi vendég nem letezik, a mi nekünk és alkalmazottainknak is nagyon sok kellemetlenséget és bosszúságot okoz és okozand a jövőben is.

Sajnos, ez ellen mást nem tehetünk, minthogy megnyugsunk benne és habár a sok közteher, mely hennünket kétszeresen sújt, lassan-lassan el is veszi kedvünket az üzletfél, igyekeznünk a túlzott igényeknek, a mennyire tőlünk telik, megfelelni.

Annai bizonyos, hogy manapság Budapesten kávésnak lenni nem valami irigylendő állapot, és ha csak az embernek régi hírve, kiterjedt ismeretessége nincsen, egyértelmű a nyomorgással. Bizonybizony nem artana valami jótékony epidemia, mely megcsökkentené egy kissé azoknak a balga optimistáknak a sorait, a kik iparunkat aranybányának tekintve, kivészik a szánkból a keneret, a nélkül azonban, hogy ez által a saját sorsukon segítenének. Mert hiszen nincsenek ők a saját hasznukra sem, e csupán a kincstárnak hajtának sok jövedelmet a százezernyi perbeli bélyegkekből és busás költséget az ügyvezedeknek és végrehajtóknak, mely utóbbiak mostanság már házakat kezdenek építeni.

A záróra fenyegető kérdése van hivatva az iparunk terén uralkodó sajnálatos viszonyokat szanalni. Azonban ez is csak kétélű fegyver.

Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy meddig tart még ez örült viszony, meddig akadnak még vakmerő szelleme, kik vagyunkat a mi ártalmunkra és saját kárunkra is könnyelműen dobják ki az ablakon.

Thea.

Ezt a becses élvezeti czikket úgy készítik, hogy a thealeveleket forró vízzel öntik le. Bizonyos dolgok hozzáadásával, vagy a mi még jobb, tej, cognac vagy ezilromlé nélkül is igen kellemes italt nyújt.

Az India és China között elterülő fensik a theabokor igazi hazája, innen terjedt a művelés folytán hosszú idő óta Chinába is át. A chinai theabokor 1-3 méter magasra nő, a cseresznyefa leveleihez hasonló örökzöld levelekkel. China és Assan dombjain egészen vadon. Ennek természetét már régidőktől megkezdték Chinában és Japánban, utjabban pedig Javában, Angol-Indiában, Ceylonban és Braziliában. A chinai, a kaffa és a

Paraguay thea a legelterjedtebb fajtak. Indiában különféle fajtu theabokorokat iltelnek és pedig ott-honit, chinait és egy a kettő között levő válfajt. A mit Indiában hazai módon iltelnek, magasabbrá nő, nagyobb ágakat hajt és a theának, melyet belőle nyernek, bizonyos jellegzetes füize van. Ugy mint a chinaiaknál, akkép a keletindiaiaknál is különféle theafajok vannak.

A peccovirág (Tilowery pecco), a mely csakis bimbókból és gyöngye levelekből áll, készítésénél csak csekély meleget igényel és ennek folytán ezüstszürke színt kap, illata és ize különösen erős.

A pecco fekete vagy feketés-szürke, szürke vagy sárgas pontokkal, ámbar a külseje ép olyan, mint a peccovirágé, kevésbé tűnik fel, mert leveleinek szele felkunkorodik. Kütünő ize van és erős zamataja.

Az Orange-Pecco-nál, mely illatra és ize nevére a peccohoz áll közel, miért is sok termelő nem veszi külön fajtának, a levelek pontozása narancs-sárga.

A Pecco-Souchong, a mint neve mutatja, a Pecco és a Souchong között áll; pecco-maradék, a másodsorú szedés és még egy fajtája a pecconak, a mely más peccotól mechanice elválasztott alkatrész.

A Souchong 1-3 cm. nagyságu levelekből áll, a melyek tisztan szabályszerűen, hosszúságuk mentén hajlanak; az iz és zamal tekintetében kevésbé erős mint a pecco.

A Souchong-levelek, melyek kisebbek vagy össze vannak zsongorodva, Conge név alatt kerülnek a piacra, bár minőségre nézve közel áll a Souchonghoz, mégis nem oly erős, mint az.

Fannings-nak hívják a csekélyebb értékű gyöngye theat, melynek nincs semmi különös jellegzetessége. A leve nem tiszta, földes alkatrészekkel kevert, nem mint élvezeti czikk, hanem csak mint a koffein előállítására szolgáló anyag jó használatba.

Ningehov a legfinomabb chinai thea.

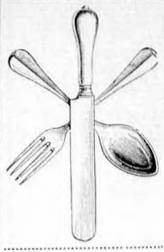
A paraguay-thea nincs akkora földdarabon elterjedve, mint a chinai thea. A paraguay-theat a braziliai állópalma száraz leveleiből készítik. A fa levele 7-8 cm. hosszú. Mielőtt felöntenek, porrá dörzsölik. A száraz levelek a chinai thea egyenmely fajanak sok zamatajával bírnak, kedves illatuk van és kellemes keserű izűek.

Del-Amerikában minden lakománál és minden idősokban maté-t isznak. A maté elnevezés tulajdonképen az ivóedényűt ered, a melyben a felöntés történik. A porrá dörzsölt levelet leöntik forró vízzel, melyhez égetett czukor vagy néha egy kis ezilromlé is járul. Ezt a folyadékot esővel szivják fel, mely gyakran ezüstből van és bombillának hívják, az egyik végén nyitott és a másik végén át van lyukasztva. Az ivóedény kézzel-kézre jár és gyakran egy darab bombilla szolgál az egész társaságnak. A leveleket háromszor is le lehet önteni, de gyorsan kell inni, mert ha sokáig áll, fekete lesz.

Erről a kedvelt italról sok jót írnak. Tényleg bír a chinai thea sok előnyével és mint az opium, az álmatlanságot eltűzi és az álmosakat felvidítja. Elvezete, ép úgy mint az opiumé, második természetű valik, úgy hogy majdnem lehetetlen róla lemondani, vagy a megszokottnál kevesebbet inni. Más oldalról azonban hosszas vagy túlságos élvezete ép oly betegségeket okoz, mint mas forró italok túlságos élvezése. Ellenben különbözik a maté egy a chinai theától, mint az opiumtól abban, hogy a vesekre jól hat és a vérkeringést előmozdítja.

A maté-level vagy összetételét eddigleg nem igen kutatták. Ritkán kerül Európába, de alkatrészeinek hatásából következtethetünk azok minőségére.

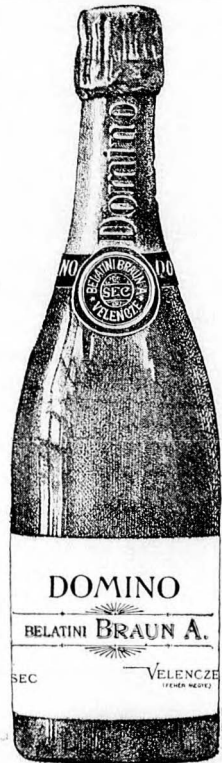
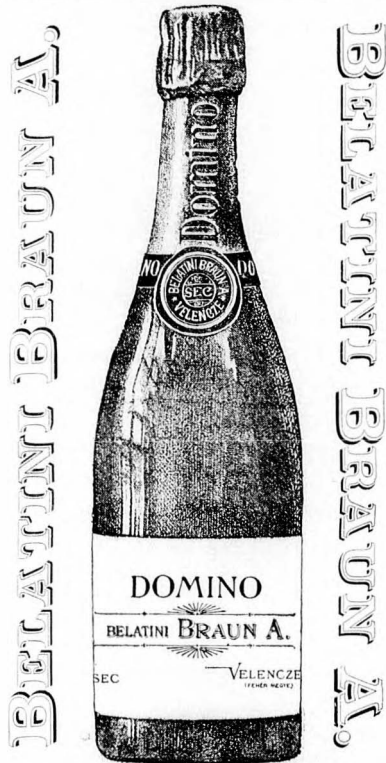
Legjobb minőségű
alpacca- és china-ezüstarukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczárú gyári raktára
Budapest, IV. váczi-utca 24.

Évöszközők, bors- és só-tartók, leveses-csészék, eczet- és olaj-állványok, kenyérkosarak, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldíszek, gyertyatartók, állóvillárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.
Alapított 1819. évben.

Először is, úgy mint a kínai thea, folyékony olajat tartalmaz, mely elpárolog és sajátos zamatot ad, narkotikus hatással jár. Ez abból a tényből is nyilvánvaló, hogy a thea hosszú állás után, illetve ha messzire viszik, hatását nagyban elveszti és tökéletesen csak a Sierre de Herbal közelében lehet inni, a hol leszedik és gyűjtik.

Másodszor theint tartalmaz, vagyis ugyanazt a növényanyagot, melyet a kínai thea, melynek élvezete a testre sajátos hatása. Kevesebbet tartalmaz ebből mint a kínai thea, körülbelül 1/4 százalékot.

Harmadszor jelentékeny mennyiségben összehúzó savakat tartalmaz, mely a kínai theában is egyrészt feltalálható. Braziliában emmelfogva a timarok is használják a friss leveleket. Valószínűleg ez az anyag az oka, hogy a leöntés a levegőn oly hamar fekete lesz, és hogy az elkészítés után nyomban meg kell inni. Ha a csészébe öntik, mint a kínai theát, úgy az ivó szemei előtűnnek feketedik meg a levegő erősebb behatása folytán.

Ez az alapja annak a sajátos eljárásnak, hogy szívó-esővön keresztül iszák, mely körülmény kezdetben különösnek tűnik fel az európai előtt.

Érdemes-e a gyümölcs-pezső természetes uton való előállítása a kisiparban.

Jó pezső gyümölcsbornak természetes uton való előállítása igen nehéz. Egyfelől nagy veszteséggel fenyeget az üveg szétrobbanása, másfelől az élesztő eltávolítása az üvegekből nagy nehézséggel jár, úgy hogy élesztővel kénytelenek a bort inni. Nem tszta a mellett az erjedéshez kellett az üvegekben tért.

Barth tanár módszerét, ezitromsav és kettős-szén-sav natron hozzátevével a bort pezsésbe hozni, akkor használják, ha valóban pezsőborokat akarunk előállítani; ilyenkor a bornak gyöngye és mellékeze van, könnyen kezelhető és viszonylag jó állapotban szállítható, leszámítva némely elváltozásokat.

Legjobb a némileg világos színű »Johannisbeers« bor, mely egészen édes. 1 liternek meghatározott pezső borra szolgáló bormennyiséghez 13 gr. ezitromsavat tesznek, miattal a teljes savmennyiséget forró vízben feloldják és borral keverik. A bort pezsős-üvegekbe töltik, melyekben még nagy nyújtás üres hely marad. Minden üvegre jut még 12 gr. kettős szén-savas natron és a vastag bordókat langyos vízben beáztatják. Minden egyes üveg következőképen készül el teljesen: A dugókat a géppel úgy tolják be, hogy alsó vége igen közel legyen a nyíláshoz, egyik személy hirtelen belészórja a natront, a míg a másik a géppel gyorsan betömi a dugót. Azután a dugókat keresztben átkötik. Ismételt felrázás után teljesen kész van a pezsőbor. Az üveg kinyitása előtt ezt jól be kell hűteni, hogy a szén-sav gyors elpárolgása megakadályoztassék.

Dr. Kulisch.

Ananas.

Ez a különösen pompás zamatja folytán nagyra-becsült gyümölcs a délvi Amerikában otthonos bromelis-ananastól származik. Ha megizeljük, együtt érezzük benne a barack, alma, muskatály-szőlő és szamóca izét és szinte elolvad a gyümölcs a szájban, valamint illata is kitűnő. Ezt azonban elővigyázatosan kell élvezni, mert a leve oly éles, hogy a fogat elvási, a foghúst vérzésig felegeti és égéseket okoz a torokban; ennél fogva az ananást felszeldelik, egy darabig borba teszik és innen kivéve megezzukozzák, ezután veszélytelenül élvezhető.

A művelés folytán különféle fajai vannak az ananásnak, melyek közül a legkitűnőbbek:

1. A nagy fehér ananas, hosszú, alul és felül kerek gyümölcsökkel, almanagyságuk, még mielőtt kinyílik a virága. A virágzás után a gyümölcs még jobban nő, egészen 30 cm. hosszúság és 15 cm. vastagságig. Éretlenül zöld, ha megérett, arany-sárga, de csak kívülről, mert husa fehér. Ezt leginkább élvezik Európában.
2. A vörös ananas. Ennek a gyümölcsnek kalapformája van, és sohasem lesz oly nagy, mint a nagy fehér species. Kívülről vöröses, később azonban narancs-sárga lesz, csak hogy nem olyan élénk színű, mint a nagy fehér. A cizkék szélesebbek és oldalon lenyomottak. Husa sárga, de nem olyan leveses, ellenben édesebb mint a fehér.
3. A zöld ananas, a gyümölcs külső színtől nyerte nevét, a husa maga sárga és kellemes ízű, szintén kalapalaku.
4. A jajagna v. Reinette-ananas, a nevet a reinette almafajtól kapta, a melyhez izre és nagy-sárga néve hasonló; az ananasfajok között legkisebb, legjobb ízű és legkellemesebb illatú. Leve sem annyira erős. Alakja folytán néhol kereknek is mondják. Husa sárga. Egy válfaja a Pitta v. Pittananas, kisebb és nem oly izletes. Ennek ismét van egy alfaja, a zöld ananas, mert gyümölcse zöld marad, még ha megérik is, különösen Angliában van divatban.

Ezeket kivül van még talán 40 fajta, melyek csak igen kevésben különböznek egymástól és vagy a termelési vagy az eladási hely szerint kapják nevüket, így: Singapore, Bahama, Martinique-ananas, míg az Európába behozottak ismét más néven jutnak a kereskedelembe.

Ha kiperlést a levelet az ananásból és egy ideig erjedni hagyják, az eredeti ananas bort kapják, mely szép színű és muskatály izű. A szomjagt eloltja, de hamar

megárt. Peruban chichának hívják. Ha áll, még erősebb lesz és illatóbb. Gyakran ananas-bornak nevezik az olyan közönséges bort is, melyben egy ananas-szelet állított. Rumban is jönnek ananas-gyümölcsök Európába ezt azonban élvezni nem lehet, hanem csak arra jó, hogy a rumnak kölcsönözze izét és zamatát. Jó hírből van az ananas-gelée is. Szízzuppaléontó ananas-szeletek adják az ananas-kivonatot. Egy-kettőből ezekből előállítják a terrinet, punchot vagy Cardinalt. Az európai inyeneczeknek azonban legkedveltebb ezikre az ananaspuncs, mely ezitrom, alma, czukor, narancshéj és több füveg jó bor keverékéből áll, melyben ananas-szeletek vannak, melyhez még jégbe hűtött pezső is járul.

Az ananást használják még tészták, erémek, czukor-sütemények, fagyalt, bavaroise, compot-gelée, confection és különféle meleg és hideg italok készítésénél.

Az élet drágulásáról.

Ha idősebb emberek a régi jó időről beszélnek, mikor még pénznek ennyi meg ennyi volt az értéke, azt a benyomást nyerjük, hogy az emberek általános szükségletei és a táplálkozás tekintetében az árak megdrágultak, még pedig rendkívül módon. Egy francia statisztikus, Gustave Bienayme, összehasonlította a napi élet mai költségeit a régi idővel. »Az élet költségei Párisban különböző korszakokban« cím alatt a párisi statisztikai társulattal egész sor becses adatot közölt, melyekben a tápláló szerek, a tüzelőanyagok és más napi szükségletek árhullámzását taglalta.

Ujabbán is foglalkozott e kérdéssel és jelenleg is kimerítően tárgyalni szándékozik a nyilvánosság előtt a munkabér hullámzását; különösen érdekes fejtegetéseiben az a tény, hogy a táplálkozási, fűtési és világítási anyagok nagy számának árai Párisban 1897-ben is ugyanazok voltak, mint az 1820. és 1830-iki években.

Mindenesetre 1830 és 1897-ben különféle hullámzások léptek fel. Így az 1835. és 1850. közötti időben még alacsonyabbak voltak az árak, mint 1830-ban, amelyek legmagasabb fokukat elérve, 1880-ban onnantól kezdve ismét lejjebb szálltak. A táplálék piaci árára nézve Bienayme a Hotel Dieu nagy kórház és a legjelentékenyebb főiskola a Louis le Grand lyceum kimutatásait nézte át. Mindenestere ez nem épp irányadó, mert oly nagy intézetek másképen vásárolnak, mint a kis háztartások. De a statisztikus a népszerű vendéglőket is vizsgálat alá vette, így a »Bouillons Duval«-t, melynek étlapjait 1855—1898-ig átnézte. Kitént ezekből, hogy azon 20 fogásból, melyek állandóan étlapon voltak, hét az utolsó évben árt nem változtatott, ezek között a kenyér, különféle főzelékek és a karaffa-bor, tizenhárom más fogás megdrágult, főleg különféle husok.

Az árdragulás ebben az esztendőben 1855 óta körülbelül 20%-ot tesz ki, ellenben bizonyos visszaesést tapasztalhatunk. Azonban az ármegnövekedés nem annyira az egyes árak megdrágulására vezethető vissza, hanem a szaporodó adókra, a jobb helyiségek választásán folytán emelkedett házbérré és a személyzet fizetésének javulására. Sok példa mutatja, hogy egyes házi szükségletek átlag nem változtattak árukat. Egy font czukor Párisban ma 40 fillér, 1830-ban 60 és 1855-ben 75, a czukor tehát 40%-kal olcsóbb lett. Mindenestere ma olcsóbban vesznek Párisban lámpaolajat, mint 1830-ban, épen úgy friss halat és hentes-árúkat; a beszótott hal ma drágább mint 70 év előtt. Ruha, bútor és lakás nagyban és egészben olcsóbbá vált. Ezek az adatok, bár csak Párisra vonatkoznak, elégségesek arra, hogy azt az általános véleményét, mintha az árak az utolsó évtizedekben folytonosan emelkednének, megdöntsék és hogy e kérdés tekintetében gondos vizsgálódásokra buzdítsanak.

Magyar borok.

(Vége.)

S o m o g y e g y j ó, de kevésbé tartós borokat termel Szent-Endrén, Bajom és Keresztúron.

Pest-Pilis-Solt-megyének van a legnagyobb bortermelése Magyarországon. Mindenekelőtt a nagy budai hegység, mely legnagyobb részt vörös bort hoz forgalomba, a jobb években átlag 113.000 hektolitert. A budai vörös bor pompás ital. A budai borok gyöngye a sashegyi, mely vulkanikus talajban terem. Borismerők azt állítják, hogy nincsen olyan francia vörösbor, mely képes volna versenyezni a sashegyivel. Tüzes és fűszeres ez a bor és azonkívül remek zamatja van. Színe teljesen sötétvörös. Kár, hogy a Sashegy csak igen kis terjedelmű terület, mely csak keveset termel ebből a pompás borból. A »New-York-Herald«-levelezője külön is felhívta honfitársai figyelmét erre a prima minőségű termékre. Sashegyi néven kerül a kereskedelembe a Gellérthegy déli részét képező Márton- és Naphegyen fekvő bor is. Budán kívül vörös bort termelnek még a szent-endrei, budafoki, tényai, bogdányi, pócsmegyéri és váci hegyeken.

A legkitűnőbb fehér bort termelő vidék: Kőbánya és Budapest mellett, Tótfalu, Szada, Csömör, Kerepes.

Szent-Endre évenként 45.000 hl. többnyire tüzes, sötétvörös színű vörös bort termel, mely kitűnő minőségű és igen kedvelt.

B u d a f o k o n (Promontorium) évenként 34.000 hl. bor terem, melynek egyharmada fehér. Ez a hely most a magyar borok főlerakódó helye. Teljesen homokos talajon fekszik, melynek homokját

Egy gyermekocsi
még a legjobb állapotban **ELADÓ**
Keckemeti utca 5, a házmesternél.

Dupla villám-detejes kereszt vagy csillag.

R. B. 86967. sz. gyógyít és felvidíti jóat-lás mellett közsvény, rheuma, asthma, álmatlanság, fülzúgás, ischiás, nehéz hallás, idegesség, étvágytalanság, fogaíjás, sápkór, mígrén, szívdobogás, tehetetlenség, fejíjás, epilepsia, eskőr, valamint minden idegbántalmat. Még 20 éves betegségek is teljesen meg lehet vele gyógyítva! Oly betegek, kik 20 éven túl szenvednek, akik influenzaiban vannak, különösen ajánlható a legújabb javított négy- és hatszoros villám-detejes R. B. 86967. sz. Azon beteg, aki az én készületemtől legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, pénzét visszakapja. Ahol minden kísérlet hasztalan, tessék az én készületemet használni. A köszönőiratok iródamban megtekinthetők.

A kis készületek 2 frt csak gyermek-ekül és érzékeny nőknél alkalmazandó.

A nagy készületek 3 frt végőbb, de legfeljebb 20 éven tartó betegségekkel alkalmazandó.

Utánvéttel vagy előleges fizetés mellett küld szét a központi elárúsi-hely a bel- és külföld részére
MÜLLER ALBERT Budapest, V., Kálmán-utca 21/S.
Főraktár: Garay G. Budapest, V. ker., Lipót-köny 21/A
Pétercsis N. Budapest, IV. váczi-utca 2. Pálfür G. Ujpest.
István-ter 11. Prancosis és Jona Debreczen és minden jobb drogusnál Magyarországon.

Budapestre hordják a házépítésekhez. A homokbányák egyszerűsége gyanánt is szolgálnak. Oriási pinczék találunk itt, soknak közülök a bejárata egészen a Dunánál van, úgy hogy a hajóról egyenesen a pinczébe gördíthetik a hordókat.

A tétényi hegyek leginkább kitűnő minőségű vörös bort termelnek, évenként körülbelül 45,000 hl. Itt is homokkőben vannak a pinczék. Ugy a szentendrei, mint a tétényi borok „budai” név alatt kerülnek a kereskedelembe; még jobbak a sashegyinél is.

A köbányai vidék fehér bora, egyike a legkedveltebb asztali boroknak, színe sárga vagy zöldes-sárga; habár egy kissé savanykás, megvan benne a magyar borok sajátos tüze, különösen fűszeres és zamatos. Itt évenként körülbelül 40,000 hl. terem. A riesling-szőlőnek kedvez itt leginkább a talaj, a mint azt a kedvezően sikerült kísérletek is bizonyítják. A hegyi pinczék, melyek itt vannak, nagyságra, szárazságra és hűvösségre nézve valamennyi ismert pinczét felülmulnak; még a Champagne világhíres barlangjai előtt is ezeknek adok előnyt. A tótfalusi hegyek fehér bort termelnek, mely két év alatt teljesen megérik; édes, de zamata nincs. Az évenkénti termelési kvantum circa 8500 hl.

A szadai bor, kemény, zamatos, csak a negyedik évben érik meg a pinczébe, és igen tartós; az évenkénti mennyiség 7000 hl.-re rug.

A csömöri bor izletes és zamatdús és főleg tartós. Évenként 15,000 hl. terem. Legnagyobb részt borkereskedők veszik meg újabb bor előállításához.

Bogdányi kerestett tartós fehér és vörös bort évenként 15,000 hl. hoz forgalomba.

Kerepesen fehér bor és vörös bor terem, évenként átlag 3500 hl.

Budapest közvetlen környéke évenként 300,000 hl. terem, melyek között a nemes sas-hegyi, első és második kvalitású, a legkitűnőbb.

Borsodmegyének egyszerű borai vannak Aszaló, Szikszó, Alsó-Vadász, Miskolc, Szántó, Diós-Győr, Csernej és Harsányban.

Hevesmegye. Az itt termelt bor majdnem kizárólag vörös bor. A legjobb közöttük a kis mennyiségben termelt „Visontai”. Most a jobb kezelés folytán már nagyobb fejlődésnek indult. A gyöngyösi hegyek vörös bor mellett termelnek fehéret is, ezek között Sár mellett rieslingi szőlőből kitűnő minőségű, a mely a rajnai borhoz hasonlít. Az itteni kék szőlő különösen alkalmas pezsgőgyártásra, valamint az itt termelt nagymennyiségű borból kitűnő cognac is készül. Az egri vidéken jó fehér és vörös, édeses bor terem, mely olyan, mint a mènesi, hasonló a francia Côte rotie-hoz a Rhone mentén, csak hogy erősebb és fájdalomesillapítóbb. A legkitűnőbb egri, mely csak 4—5 év alatt érik meg teljesen, az Egri hegyről való. A Sig- és a Tihamerlegy borai idővel tökéletessé lesznek. Jó vörös bor még az apszai is.

Másdrangú borok vannak még Czigled, Almagyarokcs, Kerekütő, Ráczhegy, Paphegy helyeken stb.

Itt évenként átlag 14,000 hl. bor termeltetik. A harmadrangú borokhoz tartozik a gyöngyösi, a fentebb említett rieslingi kivételével.

A radmgye. Ennek a megyének valamennyi hegyén nemes bor terem. A vörös bornak különösen kellemes zamata van. Mènesen kitűnő termelvény állítatik elő, melynek a magyar vörös borok között ugyanaz a helyzete, mint a tokajinak a fehérek között. Mènesen rendkívül gondosan gyűjtik össze a szőlőszemeket és fürtöket és a letaposás után a kifolyt nedv felületéről óvatosan eltávolítanak minden zavaró anyagot. A kádakat befedik és hatalmas forrás indít meg. 3—4 hét múlva leeresztik a világossá vált folyadékot. A mènesi bor gyönyörű sötétvörös színét ettől az állástól kapja.

A mènesi bor zamatait, czimet, fűszerek és ibolya keverékének zamataival lehet összehasonlítani. Nagyon hasonló a malagához, csak hogy valamivel finomabb, mint ez a spanyol bor.

A második felöntéshez, az u. n. másolás készítéséhez itt szintén új vagy ó-bort használnak. Ennek ugyan nincs meg az édessége, mint az igazának de a zamat megmarad.

Mènesen kívül még bort termel: Győrök, Kovács, Vilagos, Galsa, Arad, Szilvingia, Badna. Kitűnő fehér bor kerül ki még Magyarádról. Ez a bor felvidámító és erős gőze semmi kívánni valót sem hagy fel. Aradi hegyekből körülbelül 283 hl. jön forgalomba. A híres aradi ürmöst a következőképen készítik: Közönséges mustot addig főznek, a míg hab egyáltalán nem mutatkozik a felületen, ekkor lehútik és zóld hordóba öntik. 56 liter főt mustba 50 gr. édes és 25 gr. keserű mustár lisztet vegytenek, egy vászonzsákban hozzátesznek 6 gramm ürmőfűvet, 30 gr. ezerjófűvet, 15 gr. narancshéjat és 10 gr. citromhéjat, kalmusgyökeret és még egy pár különféle fűszert és ezt a zsákot így beteszik a hordóba. Nyolcz nap múlva megziklik az ürmöst, ha elege izes, a zsákot kivesszik, míg ellenkező esetben még tovább marad benn. Az ürmös decemberre kész, lehúzzák és üvegekbe töltik.

Ugoesamegyében Nagy-Szöllősen, a Tisza mellett van jó bor.

Ungvármegyében kitűnő a szerednyei bor,

mely a hozzáértők előtt a rajnaival egyenrangú. Magyarországon különben is igen kedvelt.

Biharmegyében bort szüretelnek Telegden, Debreczen és Nagyváradon; ez utóbbi mellett fekvő Csatár község fehér asztali bora felér a rajnaival. Nagyvárad bor 8—10 év alatt a legkitűnőbb fajokkal vetekedik. Az ottani borok között legkitűnőbb azonban az Ermelléki-Bakator, különösen a melyet gróf Zichy maga termel. New-Yorkban tapasztalták, hogy ez a bor a tengeri szállításra is igen alkalmas. Ebből igen sokat fogyasztanak itthon.

Békésmegyében Csaba jó bortermő hely. Gömörmegye borai a gömőri és Tornallyai. Beregmegyében a musai, a timsóhegyeken termelt.

Csanádmegyében jó bor van, Szeged, Csongrád, Szentes és Vásárhelyen.

A Bánáthban elsőrangú helyek Versecz és Fehértemplom. Temesmegye sok fehér bort termel, többet azonban vöröset, különösen Verseczen. Átlag évenként mindenféle minőségű 226,000 hl.

Fehértemplomnak remek vörös borai vannak. Az ottani vörös tüzteli és édes mint a méz. 85,000 hl.-re rug az évi átlag.

A Szerémségben termelt bor „Karlovitzi” név alatt jön általában a piacra. A vörös szerémi bor édes és erős, nagyszerű zamata, és emélfogva inkább csemege, mint asztali bor. Színe sötétvörös. A téher bor szelidebb és izletes, a keményebb borok feleresztésre használják. Különösen alkalmas a borlányeg és cognac desztillálására, a mely körülmény figyelemre méltó.

A Szerémség bortermése felül van évi 850,000 hl. terem Magyarországon a legtöbb bor. Különösen híres és drága ital a karlovtzi ürmös, mely az asztalnál bizonyos előítálfélét képez és külön poharakban szolgálják fel. Finom édessége, alig átérző keserűsége igen kellemesen hat az izló szervre. Csak ritkán viszik külföldre, mert hordóban nehezen tartható el.

Horvátország és Szlavónia legdélibb borvidékei az országnak és emélfogva ott kellene a legjobb bornak teremni. De ez nincs úgy. Némely horvát bor hévteljes, erős és hasonló a likörszerű olasz borokhoz. A többi tartalmazatlan, iztelen. Innen van, hogy általában megfordított borkereskedelem folyik ott. Némely előkelő magnás foglalozik ott uradalmában bortermeléssel, mely teljesen veszendőbe ne menjen az. A varasdi bor csekélyebb minőségű. A gyönyörű erdőségek középette, a melyek Szlavóniában egyik nevezetességet képeznek, a bortermelés egyáltalán el van hagyva és nyomaira csakis ott bukkanunk, a hol már a népesség jóval sűrűbb. Nevezetesebb borok itt a vörösek közül a moszlavinai, mely a híres francia borokat is megközelíti. Azonban a belföldön kevésbé, a külföldön pedig egyáltalában nem ismerik. Jó fehér bor a babuleki és a bukovezi, melyeknek finom illata van. Némelyeknek tokajiszerű ize is van. Egyiket-másikat pezsgőgyártásra használják. A Dráva völgyében a Schaumburg-Lippai hercegnék van 20 négyzetmérföldre kiterjedő összefüggő telepe, hol a rieslingi faj szőlőből rajnai bort szállítanak, mely azonban az igazít illatra nézve felülmulja.

Erdélyi borai olyanok, mint Magyarorszáé, kitűnő bor van Karolyváros, Malompatakon, Beszterczen. A medvesi borok kitűnőek. Sok helyütt tokajhoz hasonló bor terem.

Rövid áttekintésben ezek a magyar borok. Csakis a legjobbakat említettük. A bortermelés már eddig is jelentékeny és szakszerű kezelés mellett annak határai igen távolra kiterjeszhetők. Minthogy a kivitelnek sok az akadály, nagy részben benn marad az országban, minek folytán az ára alacsony. Vannak olyan áldott évek, mikor 5 frtba kerül egy hl. bor; vannak 16—20 frtért és a jobb asztali borok drágábbak, a legkitűnőbbek 40 frtért adnak el hektoliterenként.

Magyarország áldott bortermő vidék és nagyszerű hegyein a legkitűnőbb borok tömege terem; valamivel szakszerűbb kezelés mellett és élénkebb, a külföldre kihat borkereskedelem folytán, óriási lendületet nyerhet. Igaz, hogy újabb időben már bortermelő társaságok és borkereskedő egyesületek veték kezükbe az ügyet, és így remélhető, hogy a magyar bor, mely minőségére nézve túlhaladja a legkitűnőbb és világhíre vergődött külföldi borokat is, és így kivétel cikkeknek kiváltságot alkalmas, el fogja érni régi dicsőségének csúcsponjtját.

Uj hordók elkészítése bor alá.

A legtöbb pinczetulajdonos oly ellenszennvel viseltetik az uj hordók iránt, hogy szinte azt gondolná az ember, hogy emélfogva az öreg, de jó állapotban levő borkristályokkal szépen kirakott hordóknak ára talán magasabb is, mint az uj hordóké, ami pedig határozott tévedés, mert dacára az uj hordók körülöt használatosságának, azok ára mégis két-háromszor oly nagy, mint a használtaké.

Tény az, — írja az »Ung. Weinbau — hogy egész uj hordókba bizonyos előkészítés nélkül nem szabad bort tölteni, mert azok a bor színére és izére kedvezőtlen befolyást gyakorolnak, mely az uj dongákban levő,

DIADAL-pezsgőbor

EBERHARDT ANTAL

PROMONTOR.

Deckert és Homolka

villamos műszaki-intézet

A világ-hírá „Graff mikrotelefon” feltalálói és szerkesztői.

BUDAPEST

GYÁR:

RAKTÁR:

VI., Izabella-u. 88. V., Dorotya . 8.

Shállítanak

szálloda-sürgöny- és telefon-berendezéseket, szálloda-harangokat, villámhárító- és villamos-világítási-BERENDEZÉSEKET olcsón, solid és szakszerű kivitelben jótállás mellett.

TELEFON

KIRSCH JÁNOS

sajt-, vaj-, szalámi- és csemegeáru-nagykereskedése

Budapest, VII., Király-utca 53. szám.

Ajánlja gazdagon felszerelt raktárát mindennemű bel- és külföldi

sajtokban, hal és egyéb conservekben és csemege-árakban

a legutányosabb árak mellett.

Vidéki rendelmények pontosan eszközöltenek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

TELEFON

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb von Leopold Neumann BUDAPEST, VIII. Múzeum-körút 10. fabrizirt seit Jahren als Specialität Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-Decken und Rohrzeitungshalter aus dem besten Material.

G. dieligne Arbeit — Prompte Lieferung — Prospeete zu Diensten.

Telefon 58—35.

Telefon 58—35.

NIEMETZ GYULA

törvényszékiileg bejegyzett

üzletek adás és vevési ügynöksége

közvetít: szálloda, kávéház és vendéglői üzleteket a fővárosban és vidéken.

Iroda: Budapest, VIII., József-körút 22—24. sz. a népszínház közelében.

Megbízások lelkiismeretesen, pontosan és a legnagyobb titoktartás mellett gyorsan teljesíttetnek.

a bor szesztartalma által kilugozható cseranyagoknak köszönhető. Ugyanis, mint tudjuk, a hordók tölgyfából készülnek, ez pedig tanninon kívül egyéb cser- és kivonatanyagokat is tartalmaz, melyek részben vízben oldhatatlanok s így vízzel való megtöltés és öblöztetés által ki nem lugozhatók, míg borbán feloldatnak és ennek folytán a borknak idegenszerű kellemetlen ízt és színt adnak.

Igy fehér bork barna színt vesznek fel, teljesen tisztá bork megzavarodnak, míg a vörös bork színüket nagy részben elvesztik. A kellemetlen íz pedig a tanninnak, cserasavnak, quercinnek és egyéb kivonatanyagoknak tudható be, melyek a borból feloldva maradnak s abból semmiféle derítés által el nem távolíthatók.

Ebből természetszerűen folyik, hogy kellő előkészítések nélkül új hordóba egyáltalán nem szabad bort szűrni. De előkészítés után sem tanácsos új hordóba teljesen kész öbort, de főleg vörös bort tölteni, mert bizonyos idegen alkatrészek mégis csak bele kerülnek a borkba, melyeket a fiatal bor hamarabb hever ki, mint az öbör. Szintúgy nem szabad finom, zamatos, esemege borkokat fiatal korukban sem új hordókba fejteni, hanem használnjuk e cizéra kevésbé értékes kereskedelmi vagy épen törkölyborkokat, melyeknek esetleg a cserasav még nagyobb tartósságot és testességet kölcsönöz.

Alkalmazszerűen tartom itt megjegyezni, hogy Franciaország leghíresebb borvidékein, úgy mint Bordeauxban és Burgogneban az új vörös bort először mindig új hordókba szűrők és hordóval együtt adják el, úgy hogy minden szőlőbirtokos évről-évre annyi új hordót rendel szüretre, amennyi termést csak remél. Öreg hordókba ezen vidékeken csak öbörököt töltenek. Természetes, hogy ezen új hordókat előzetesen jól kilugozzák, mindazonáltal azon világhírű bork kiváló tulajdonságait a bortermelőök állítása szerint főleg azon különleges átalakulásnak köszönhetik, melyen az új hordókban fiatal korukban átmennek: egy kevés cserasavat vesznek fel az új dongákból, több borkövet raknak le annak dongáira, semmint öreg hordókban képesek lennének, szinanyag-tartalmukból vesztenek, de tartósságukban nyerne.

Az új hordók elkészítése bor alá többféleképen történhet.

A legegyszerűbb eljárás az, hogy az új hordóba először forró vizet töltenek, a dugokat erősen leverjék és azután a hordót meghengergeljük. A gőz és forró víz a dongák likaesába behatolnak és ez oldható alkatrészeket feloldják. Ezen eljárást néhányszor ismétljük, míg csak a leeresztett forró víz színe barnás vagy feketés piszkos színnel bír. Azután hideg vízzel töljük meg teljesen a hordót és ezen vizet néhány napon át felfrissítjük. Ha a víz kristálytiszta hagyja el huszonnégy óra múlva a hordót, úgy biztosak vagyunk benne, hogy már vízben oldható alkatrészek a dongákban nem maradt. Ekkor használhatatlan zavaros vagy más értéketlen bort forralunk fel s abból tölünk egy keveset a hordóba s jól meghengergeljük ezt. Szintúgy használhatunk egy főzetet, melyet friss szőlő és baracklévelekből készítettünk s mely szintén a cserasavanyagokat kilugozza a dongákból.

Ezen eljárást azonban sem ott, ahol sok új hordót kell bor alá elkészíteni, sem pedig akkor, ha igen nagy új hordókról van szó, nem lehet alkalmazni. Ily esetben legalkalmasabb a kiforrászás. Nagyobb üzemű borkészítésekben, borkereskedőknek mindenütt tartanak ma már ily forrázó készülékeket, vagy pedig pasztörizáló készülékeket használnak fel e célra. A kiforrászás abból áll, hogy az akonál felüle fordított hordókba a csapnyíláson keresztül bevezetjük a forrázó készülék csövét és az 1 $\frac{1}{2}$ —2 légnyomású gőzt a hordóba eresztjük. A tölőgőzt nyílásba szintén dugót verünk, de amely külső szelén négy keskeny bevágással bír, melyeken keresztül a lecsapódó víz lefolyhat. Tíz perc leforgása alatt egy rendes, öt hektoliteres transporthordó kellőképen ki van forrázva. Nagyobb hordóknál persze ezen művelet tovább tart. Ezen eljárásnak egy másik előnye van, hogy tudniillik mindjárt észre lehet venni, hogy hibás-e a hordó és hogy hol van a hiba, mert azon a helyen a gőz nagy mennyiségben tödul ki, sőt rosszul készített hordóknál a két légnyomású gőz esetleg még a hordó fenekét is kilödi.

Helytelen azon módszer, melyet még ma is sokfelé alkalmaznak s mely abból áll, hogy a hordót megtöltik vízzel s azután kevés meszet oltanak benne. Ugyanis a mesz következtében a dongák felületén oly anyagok ra-

kodnak le, melyek vízben oldhatlanok s így legmondosabb mosás által sem távolíthatók el, míg borból oldhatók. Ezen barna, tőzgerszerű réteg, mely a dongákat bevonja, a fehér borknak gyanus színt kölcsönöz, tisztaságát megzavarja, a vörös borknak pedig festanyagtartalmát kevesebbi így alkalmazása épen nem ajánlható.

Ha már tiszta vizet nem akarunk használni, cizél-szerűbb, ha kevés szódát vagy kénsavat teszünk a vízbe, de mindenesetre szükséges, hogy a hordót teljesen megtöltsük vízzel, hogy annak minden része egyformán érintkezzék a két percentses szóda vagy egy percentses kénsav oldattal.

Igen nagy hordóknál azon eljárást is szokták alkalmazni, hogy a hordóba 1—2 liter tiszta szeszt öntenek, azt meggyújtják. Ily alkalommal is könnyen megtörténhetik, hogy nem jól készült hordókból a fenék kirepül. Ha a szesz teljesen kiégett, úgy hideg vízzel kell még a hordókat kitölteni.

De mindezen előkészületek után is először legjobb az ily új hordókba mesterjesztésre felhasználni, mert olyankor a dongákból kilugozott alkatrészek a seprővel együtt nagybőrra eltávolítatnak, de azután is kezdetben csak kevésbé értékes új borkat rakározzunk el benne. Egy évi használat után azonban már az új hordók minden rossz tulajdonságukat elvesztették, ilyenek közé tartozik a borknak szokottnál nagyobb párolgása is, úgy hogy bármiféle bort bátran helyezhetünk el bennök. Szokták azonkívül újabb az új hordókat paraffinnal is telíteni.

n. r.

Hogy lettem én vegetárius?

Mióta a világon vagyok, azaz hogy kinőttem a fogaim, amennyire csak vissza tudok emlékezni, mindig hússal éltem. Botanyos kiskorúdom eltelte után pedig, atyám, ki attól a tulajdonságától eltekintve, hogy néha-néha még 18 éves koromban is tetlegesen érezteletlen voltam a húsaitam — nagyon derek ember volt, egyenesen kijelentette előttem, hogy az ember, aki hússal vagy különösen hal után egy-két liter bort vagy sörrel nem bocsajt törkán, nem is ember, hanem kérdő állat. A szívet és feketé kávé pedig egyenesen olyan nélkülözhetetlen fűszere ennek a nyomoruságos életnek, hogy nélkülük élni esztelenység.

Meg kell jegyezni, hogy atyám vidéki kántor volt és állása, hála Istennek, annyit jövedelmezett, hogy egy kis házascan és vagy 100 hold földeseknél felül még vagy 10,000 forintot is hagyott reám, midőn szegény a másvilág rögös útjaira térni volt kénytelen, de ha az igazsághoz hű akarok maradni, ki kell jelentenem, hogy fentmegjelölt ingók és ingatlanok, rövid hat év előtt hús, bor, szívet és feketé alakjában, nemkülönbön némely tüzes leány- és asszonyzemek káros kacsintásainak befolyása következtében, a semmiség homályában veszték el.

A minap, midőn atyám jó tanácsai hatása következtében legutolsó ötvénemet váltottam fel és épen azon gondolkodtam, hogy minden élvezetet a minimumra szállítani és valami állás után nézni nemcsak szükséges, hanem elkerülhetetlen is, a petrezselyem-utczában találkoztam Füzy Sándor József lyrai költővel, ki eltekintve attól a rossz szokásától, hogy Petőfi Sándornak képzeli magát, azzal is dicsekedni szokott, hogy a »Námesztői Hirkürt«-ben megjelenő dalai ötven százelelkel szebbek, mint a láma dalai. Füzy Sándor József különben a legszeretetre méltóbb bohémek közé tartozik, azok minden tulajdonságaival bőven megáldva. A pénz előtte ismeretlen fogalom, az adóság nem. Inni keveset iszik, de gyakran, vagy sokat és színtén — gyakran.

— Hová hazánk leendő nagy fia? kérdém tőle megfelelő lendülettel.

— Ki merészel ábrándozásban gyarló földi szavakkal haborgatni? Ki az a vakmerő, aki nem tiszteli a költő nyugalmat, szólt ő nem csekélyebb lyrai lendülettel.

— Oh isteni költő, feleltem én kellő meghatottsággal, szállj le a Parnassusról (melyre nem jutsz el soha) és ne sajnáld felismerni régi, de nem

nagyon hű barátodat. Füzy Sándor József, mint az orozslán a sörényét, hátravetette volna fürteit, ha azok egy centiméternyi hosszal nem bírtak volna. Majd mint valakit, akit éjjeli nyugalmából pénzest táviratkilördő ver fel, örömiteljes torz-arczezzel nézett reám:

— Szervusz öreg, szólt nyájasan, hát te merre koncorogsz itt?

— Azon tünődöm, hogy hová menjek vacsorálni. E szónál Füzy meredlen nézett reám.

— Hát te vacsorálni is szoktál? kérdé kéjes remegéssel.

— Naponta kétszer is, szóltam önelégülten.

— Oh boldog földi halandó, én már az ebéd-ről is leszoktam.

— Akkor jöjj velem.

— Drechslerhez.

— Nem, barátom, azt nem tehetem. Drechsler Béla derek ember ugyan, régóta ismerem, mert még öt év előtt rendelt nálam az általa feltalált tortára vonatkozó ipari szak-hymnust, de hozzá nem mehetek vacsorálni.

— De miért nem? kérdéstem kíváncsian, mert lehetetlennek tartottam, hogy valaki komolyan visszautasítson egy Drechslerhez szóló vacsora meghívást.

Füzy Sándor József felbrazolta a fürteimet.

— Azért barátom, mert tudd meg és ne csodálkozzál rajta, hogy én vegetárius lettem.

E szavakra mély meghatottsággal egy könyvesseppet töröltem ki Füzy szeméből.

— Fogadd öszinte részvételem, feleltem. De miért tetted ezt?

— Barátom, szólt Füzy, magyarázatokba nem bocsátkozom, de ha akarod, jöjj velem a vegetárius vendéglőbe és bizonyára te is be fogod látni, hogy a mai erkölestelen világban nem lehet más az ember, mint növényevő. Eltekintve attól, hogy az élelem-féle annyiba sem kerül, mint a hűsevőké, az ember a sok zellertől és tojástól erőlt kap, érte? erő!

Füzy Sándor József szöveget ütött a fejembe. Eszembe jutott utolsó ötvénemem és az a szándékom, hogy új életet kezdjek. A szöveget rögtön kihuztam és Füzyt karonfogva, hajlandónak mutatkoztam a vegetárius vacsorára.

Füzy a petrezselyem-utczától egész a karó-repa-körutig, melynek egyik hazában a »Mopona«-vegetárius vendéglő foglalt helyiséget, folyton a kalarabé és káposzta-torzsa erőfejesztő hatásáról tartott előadást, nemkülönbön a nyers csicsóka befolyásáról az idegrendszer működéséről.

Végre megérkezünk a »Mopona« vegetárius vendéglőbe, ahol egy nyájás arczulatú német fogadott: Seiffe ur, kinek Füzy rögtön bemutatott. A helyiségben csak egyedül voltunk még, de néhány perc múlva az összes asztalok (szám szerint három) megnepesedtek a következő urakkal: Kárasz Nep. Janos technikus. Szarazdy Bonifaz ipari szakköltő (Füzy konkurrencé), Gyenge Boldizsar okleveles zöldségtörzsi provisor, Tejfelesz Karoly Mária tanító-kepezdész, Tojáss Bendeguz képviselőházi gyorsíró (a híres Tojáss Dániel verbeli unokaöcsése), Gyökér Pál vándor mérész-tanár, Nyekries Juno, az upsalai növénytanai egyetem magántanára és még többen, akiknek Füzy mutatott be, de neveikre már nem emlékszem.

Amint fentvezetett urak megérkeztek, rögtön tollat és tintát kértek Füzyvel együtt, aki azt mondta, hogy én is írjak.

— Mit, kérdéstem meglepetve?

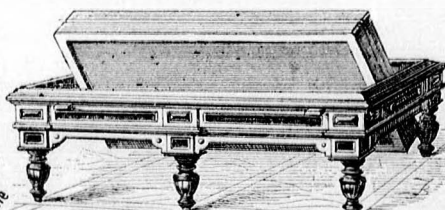
— Hja, barátom, te nem ismered az itteni szokást. Ha valaki valamit enni akar, akkor kérvényt kell beadnia Seiffe urhoz, a tulajdonoshoz.

Csodálkozva ráztam meg Füzy fejét, majd elkerve az egyetlen étlapot, hosszantartó önkivületbe estem. Ajálásomból, melyet a »napraforgó-főzélék«, »csiramelé-leves«, »uborka-szelet«, »cizitromos burgonya vajas rizszsel«, »befőtt tojás kifőtt csicsókával« és más efajta felsorolt eledel okozott, megrendeltem a kártyányben egy adag káposztás-koczkát és egy fél liter alkoholmentes szőlőlevet

Seifert Henrik és Fiai

csász. és kir. udvari tekeasztalgár.

A szerb király és perssa sah udv. szállító.

BUDAPEST Gyárak: BÉCS

VII., Dob-utca 90. V., Mittersteig 28

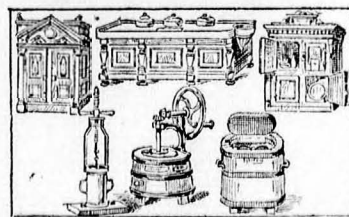
Cs. és kir. szab. jégsekreány-gyár.

Ezennel hátkorodunk t. vevőink és a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy ez év kezdetével a jégsekreány, hűtő-, fagyasztó- és konzerváló-készületek gyártását megkezdtük.

Készítményeink az eddigi más gyártmányokat jóval fölülmulják, mert a technikai tudomány legújabb vívmányai segítségével legjobb anyagból szilárd és izléses kivitelben készülnek.

Teljes tisztelettel

SEIFERT HENRIK és FIAI BUDAPEST, VII. ker., Dob-utca 90. sz.

Füzy már ekkor két pofára ette a nyers paradicsomot spinóta-feltéttel és hozzá iszonyu mennyiségű zab-habarcot fogyasztott, amellel pedig olyan elégedett arcot vágott, mint egy maharadzsa, aki beefsteakot eszik tojással.

Legyűrtem a káposzta-koczkát, megittam a fél liter alkoholmentes bort szódamentes szódavízzel és magamat a többi uraknak ajánlva, részben karon, részben nyakon ragadtam Füzyt és a helyszínét rohamosan elhagytam, miután az egész czechért Füzy nyers paradicsomaival együtt 17 krajczárt leszurtam.

Utközben Füzy ismét vegetárius elveket hangoztatott és én rájöttem, hogy ily olcsó élet mellett érdemes vegetáriusnak lenni, kivált ha az embernek 49 frt 83 kr. az utolsó vagyona, mert ennyi pénzből egy egész évig élni lehet, kivált míg az ember állást kap.

Épen Petanovitsék vendéglője előtt haladtunk el, midőn Füzy nagy bizalommal bevallotta, hogy ő csak azért vegetál, mert Seiffe ur. a szekta egyik főkolompója, hogy új hívőt nyerjen, korlátlan hitelt nyitott neki. Ezt a kedvezményt én is megkaphatom, csak tőlem függ.

Ennek az öröme bementünk a vendéglőbe és egy szebb jövő reményében negyvenkilenc forint 83 krajczárom erejéig rettenetes vacsorát eresztettünk meg, melynek főrészt pezsgő és beefsteak képezte.

Másnap zavaros fővel mentünk ismét a »Móna«-ba, most már ebédelni.

Bevágtunk kilencz nyers paradicsomot, két uborka-salátát, tíz öszi és husz nyári baracokot.

Füzy előadta a vendéglősnek, hogy új hívőt szeretett bennem.

Seiffe ur gyanus szemekkel vizsgált mindkettőnköt, majd az ebéd végen 17 frt 54 kros számlát tett Füzy elé.

— De hiszen nekem korlátlan hitelt nyitott Seiffe ur — szölt a költő.

— Igen, de véletlenül Petanovits előtt mentem el tegnap este és láttam az urakat — »vegetálni«.

Füzy nem fizetett, én sem.

Kidobtak!

Igy lettem én vegetárius! Hűsös János.

Némái Antal ur, a Budapesti Kávés-Ipartársulat elnöke, szabadságát Fenyőházán és Korintyiczán töltötte, honnan mult hó 23-án a legfrissebb egészségben visszatérve, újból megkezdte buzgó működését az Ipartársulat élén.

A Budapesti Kávés-Ipartársulat és a Kávés-szolgálatok Betegség-Élvező Pénztára új helyisége, mely a Wesselényi-utca 2/b. sz. a. új házban, I. emelet 6. ajtószám alatt két nagyon tágas és világos termet foglal el, czéljának az eddigi helyiségénél sokkal jobban meg fog felelni. A Kossuth Lajos-utczában bírt helyiség hátránya egyrészt az volt, hogy a második udvarban kissé eldugott helyen volt, másrészt pedig a szűk és sötét szobák egyáltalán nem feleltek meg a szükséges kívánalmaknak. Az új helyiség ezzel szemben minden kellő butorzattal bőségesen el van látva, kedvező fekvése és modern berendezése pedig nagyon emeli az Ipartársulat külső dekorumát is. Reméljük, hogy az új otthon mindenben hasznára fog válni az Ipartársulatnak.

A Nagyváradi Pinczeregylet zászlószentelési ünnepélyéhez — mint értesülünk — a Budapesti Kávés-Ipartársulat szeg-megváltás czimén 50 forinttal, illetve 100 koronával járult hozzá. A zászlószeg beverésével pedig lapunk felelős szerkesztőjét, Wagner Józsefet bizta meg az elnökség.

„Artesia“

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok gyára részvény-társaság Budapestén,

VII., Egressy-út 20/c.

Az Artézi savanyúvíz a legjobb és legegészségesebb üdítő ital egy borral, mint bor nélkül.

Elismert orvos-tanári tekintélyek által **gyomor** és **emésztési** bántalmak megszüntetésére ajánlatot.

Ezen savanyúvíz, mely Budapestén a legolcsóbb azonkívül $\frac{1}{2}$ —1— és $1\frac{1}{2}$ literes porcellán dugóval, legmenesebb elzart palackokban pontosan házhoz szállítunk, lehetővé teszi, hogy a legszegényebb ember is, kevés pénzen, megszabadulhat, olyan betegségtől, melynek gyógyítása sok pénzt és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artézi savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzart palackokban is szállítjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek **Telefon 25—57.**

A t vendéglős és kávé uraknak ajánlja magát

VERES IMRE uri- és női-
czipész
BUDAPEST, VI., Lovag-utca 22. szám.

Műfogak és Fogsorok

a legjobb minőségben és a legutányosabb árak mellett készítettnek — anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani — 10 évi írásbeli jótállás mellett.

Hivatalnokoknak 50%-kal olcsóbban.

Kivánatra részletfizetésre is.

KEMÉNY E.

BUDAPEST,

VII. ker., Klauzál-utca 2. szám, I. emelet a párisi nagy áruházal szemben.

GAZDAASSZONYT

keres egy fővárosi gyógyintézet. Az állásra csak 20—40 éves polgári iskolát végzett gazdaasszonyok pályázhatnak, ha a magyar és német nyelveket úgy írásban, mint szóval tökéletesen bírják, a háztartásban és a konyha körül mindenben jártasak és szállodákban vagy gyógyintézetekben ugyanilyen minőségben már hosszabb időn át működtek. Írásbeli ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal együtt „Gazdaasszony“ jelige alatt Blockner I. hirdetési irodájába, Budapest, IV., Sütő-utca 6. küldendők.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermekeket és felnőtteket egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénsavtartalmánál fogva, specíficus óvószert is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhuratot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseimél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hughyajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

HOFFMANN KÁROLY

BUDAPESTI TEMETÉS-RENDEZŐ-INTÉZETE

BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, LIPÓT-UTCZA 7. SZÁM.

Elvállal olcsó és szép

temetés-rendezéseket

nyolcz különböző osztály köztudomásu jutányos díjszabás szerint: 18, 25, 40, 60 frttól kezdve egész 400 frton tulmenő árakig; köztelben tart holtak számára való felszerelvényeket,

érez, fa, lakkozott s fényezett koporsókat, természetes és művirágokból készült

Koszorukat.

Hullaszállításokat

eszközöl a haza és a külföld minden irányában stb. stb.

TELEFON.

Ueberrimmt schöne und billige

Leichenbestattungen

nach acht verschiedenen Classen zu anerkannt billigen Tarif; von fl. 18, 25, 40, 60 bis über fl. 400; unterhält ein grosses Lager von

Leichenrequisiten,

Metall, Holz, lackirten und polirtirten Särgen,

Grabkränzen

aller Art; auch warden

Leichen-Transportirungen

besorgt nach allen Richtungen des In- und Auslandes etc. etc.

TELEFON.

GYÖNGYÖSSY IMRE

TEKEASZTAL- ÉS DAKÓ-KÉSZÍTŐ * BILLARD- UND QUEUS-ERZEUGER

KERTÉSZ-UTCZA 11. BUDAPEST GÄRTNER-GASSE 11.

Ajánlja magát kávéházi butorzati munkák berendezésére a legolcsóbb árakon. — Empfiehlt sich zur Einrichtung von Kaffeehäusern zu den billigsten Preisen.

SEC

Talisman

TÖRLEY JÓZS. ÉS T^SA

Promotor

(Budapest.)

DIPLOM.

THÉOPHILE ROEDERER & C^O

VINS DE CHAMPAGNE

REIMS

MAISON FONDÉE EN 1864

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐ:

SALACZ NÁNDOR BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11. SZ.

BORHEGYI F.

ezelőtt Laposy F. és társa

palaozkozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Hirrmann Ferencz érczáru-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnomással és szabad. léghűtővel.
Elvállal régi készülékek atalakítását.

Nagy választék

bor- és sör-csapokban,
valamint mindennemű szivattyúkban.

Erzeugt Bierschank-Apparate
mittelst **Luftdruck**
mit **patentirtem Bierkühler.**
Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Ruswahl

in Wein- und Bierpipen,
sowie aller Gattungen Pumpen.

Pinczéréknek nélkülözhetetlen!

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbélésűvel, ugyanannál a cipész-nél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonc-cipők.
Zágráb, 1898. július hó 8-án. *Krahl*, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbélű cipők kitérőknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábujásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tiszteelő híve

Wekerte Sándor.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Nincs többé lábizzadás!

Sem tyukszem, sem lábujás, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagsága frt 1.20, egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitérőséget legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös had. eregnek és a m. l. ir. honvédségnek eddig már 22.500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Kizárólag **Általános Asbestáru-gyár** betéti társa ágnál csak az kapható

Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Pinczéréknek nélkülözhetetlen!

Két POLIFKA és PASKA-féle

napellenző,

kovácsolt vasrács, márványasztalok vas-lábakkal és székek eladó. Felvilágos. tással szolgál ezen lap kiadóhivatala

Mappin & Webb

London és Sheffield

gyárosok ezüst, ezüstözött áru és legfinomabb késes árukban.

Különleges Princes Plate. gyártmány

A Princes Plate nickel-ezüst és erősen ezüstölve, jobb és tartósabb mint az eddig gyártottak.

Különlegesség szálloda, vendéglő, kávéház és körök részére.

Asztali evőeszközökben, tálakban, tea- és kávéskannákban ugymint minden e szakba vágó cikkekben a legjobb és legtartósabb.

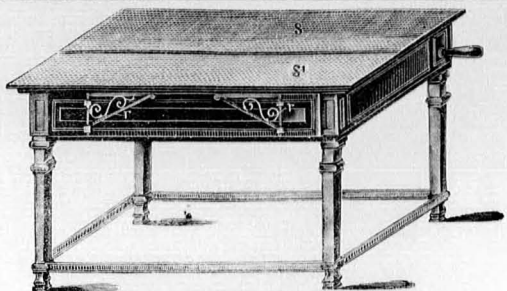
asztali kések . . .	14-70	csemege kanál . . .	13-20
csemege kések . . .	12-60	kávéskanál	7-80
asztali villák . . .	17-40	Mocca-kanál	6-—
csemege »	13-20	fagyalt kanál	6-60
asztali kanalak . . .	17-40	1 db mustáredény . . .	7-20

Mindeme felsorolt tárgyak prima-minőségűek de sekunda-minőségben is jutányosan beszerezhetők.

Mintaraktár Magyarország részére a képviselőnél:

Kürschner M. Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7. II. lépcső, II. em.

(a „Hungaria“-szálloda atellenében).

BÉRES JÓZSEF mű-asztalos, osztr. ész. és magy. kir.
kiz. szab. **osiga tekeasztal készítő**
Budapest, Izabella-utca 52.

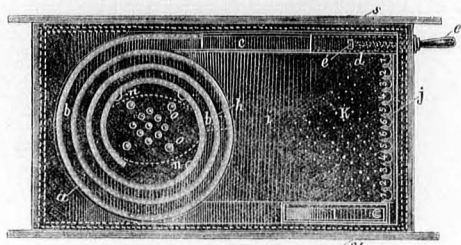
Van szerencsém a t. vendéglős, kávéház, szálloda-tulajdonos és a t. családtagok részére ajánlani az általam feltalált és saját készítményű osztr. ész. és magy. kir. kiz. szab.

osiga teke-asztalomat

mely társalgásra igen előnyös, főleg a korecsmáros és kávék utak igen nagy jövedelemre számíthatnak, miután ezen osiga tekeasztalok azon előnyvel bírnak hogy kis helyet foglalnak el, egyszersmind asztalnak is lehet használni, szétnyitaskor 12 személy kényelmesen borozhat és sörözhet mellette.

Ára 70 forinttól feljebb.

Kívánatra üzletemben bármikor megtekinthető.

Erlaube mir die P. T. Herren Kaffeehaus-, Gasthaus- und Hotel-Eigenthümer auf meine neu erfundenen kön. ung. und kais. und königl. privilegierten

Schnecken-Billardbretter

höfl. aufmerksam zu machen; selbe bewähren sich vorzüglich, besonders für die Herren Gastwirthe, da sie einen grösseren Nutzen abwerfen, einen kleinen Raum brauchen, und gleichzeitig für Tisch zu verwenden sind, wo 12 Personen speisen können.

Preis von 70 fl. aufwärts.

Muster können in meiner Niederlage zu jeder Zeit besichtigt werden.

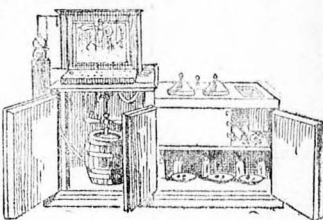
Eis-Ersparniss

durch Anwendung unserer gesetzlich geschützten
neuesten

Bier- und Weinschank-Apparate.

Hygienisch vorzügliches, dabei sehr billiges
Sodawasser erzeugen unsere pat. „Progress“-
u. „Express-Automat“-Sodawasser-Apparate.

Einrichtung von pat. Kohlensäure-Bädern.

„Universal“

Dr. WÄGNER & Comp. Vereinigte Fabriken

als Kommandit-Gesellschaft

Budapest, IX., Tinodi-utca 3 (hinter der Gisellamühle).

Illustrirte Preiscurante gratis und franco.

Kárpitok
WEISZER BRUNÓ

BUDAPEST,

József-körút 31/a

átveszi

szállodák, kávéházak, éttermek és új épületek

kárpitozását

jutányos áron.

Champagne
Charles Heidsieck

csász. és kir.

udv. szállító

Reims.

Magyarország vezérképviselőisége

Sáris Vilmos

BUDAPEST, VI. kerület, Király-utca 54. szám.

Chocolad Stühmer

Védjegy.

Elismert legjobb gyártmány.

Kapható Budapesten és vidéken a legtöbb fűszerkereskedésekben.

Magyarország legnagyobb gyára.

Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 8.

Jury tag az 1885. országos-kilátáson.

Arany és ezüstérem.

MORODÁN SIMON

EZELŐTT

MORODÁN ÉS ZSOLNAY

lámpajavító-műhely,

éreznyomó, galvanizáló és fémiszorító-
intézet elektrikus erőgézzel berendezve.

Budapest, VII., Hátsó-utca 4.

Értékek: fémiszorítást, mekelezést,
galvanizálást, aranyozást, ezüst-
tőzesi, valamint minden e szakka-
vágó munkákat.

Nagyobb megrendésnél a munkáért
háztól küldök és az árak kész álla-
polban visszaszármaztatlnak.

Jutalmyos árak.

A HUBERT J. E. pozsonyi cég pezsgőborainak

GENTRY CLUB

EXTRA DRY ÉS TRIPLE SEC

(AZ ORSZÁGOS KASZINO PEZSGŐJE)

Vezérképvelele és főraktára SZIMON ISTVÁN-nál Budapest V., váczi-körut 12. sz.

TELEFON.

Alapítatott 1825.

Alapítatott 1825.

Francia pezsgőbor-gyárosok

Louis François & Comp.

csász. és kir. udvari szállítók.

Diplome d'Honneur

Lissabon.

Promontör.

Arany érem

Páris, Nizza, Semesvár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az
egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és cégünk mint ilyen a budapesti
kereskedelmi- és váltótörvénysséknél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

Főraktár: Borhegyi Ferencz ezelőtt Lápóssy
Budapest, Maas-palota.

Vezérképvelelé: Ruda és Blochmann, Budapest.

